qͦ intelligimus in gentibus: ꝛ ſemite tue ĩ
aquis multis: qͦ intelligimus in pplis mĩ-
tis: adiũxit: Et veſtigia tua nõ agnoſcent:
Et querebant a qb nõ agnoſcerent: ꝛ ſb
iecit continuo: Deduxiſti ſicut oues plebẽ
tuam in manu Moyſi ꝛ Aaron: id eſt ab
iſta plebe tua q deducta eſt ĩ manu Moy
ſi ꝛ Aarõ: veſtigia tua ñ cogſceẽt. Quare ꝑ
poſitum ẽ: niſi increpãdi: ꝛ exꝓbrandi cã
ĩ mari ẽ via tua? Vñ in mari ẽ via tua: niſi
qꝛ excluſa ẽ a fra tua? Expulerũt xp̃m nolue
rũt eſſe ſuũ ſaluatorẽ egri: ille aũt cepit eẽ ĩ
gẽtib ꝛ in oibus gẽtibus in multis pplis:
ſaluefacte ſũt etiã relique ppli illi: remanſit
foris ingrata multitudo: ꝛ claudicans Ja-
cob femoris latitudo. Latitudo eni femo-
ris intelligit via in multitudine generis: et
facta eſt in maiore pte iſraelitarũ turba q-
dam vana ꝛ inſipiens: que nõ agnoſceret
veſtigia chriſti in aqs. Deduxiſti ſic oues
plebẽ tuã: ꝛ nõ te cognouerũt. Tanta cuꝫ
illis bõa feciſti: mare diuiſiſti: inter aquas
per arida traieciſti: perſequentes inimicoſ
fluctibus operuiſti: in deſto egẽtibus mã-
na pluiſti: deducens eos in manu Moyſi
ꝛ Aaron: ꝛ expulerũt te a ſe: vt ĩ mari eſſet
via tua: ꝛ veſtigia tua nõ agnoſcerẽt.

Explicit Tractatus de pſ. LXXVI.

Incipit Tractatus de pſ. LXXVII.

PSalmus iſte ea continet que in ve
teri pplo acta narrant: recẽtioꝛ aũt
ꝛ poſterioꝛ ppls admonet: vt caue
at ne ſit ingratus bñficijs dei: eiuſqꝫ ĩ ſe ꝓ
uocet iracũdiam: cuius obedienter ꝛ fide-
liter debent ſuſcipe gratiã. Ne fiant inqt ſi
cut patres eorũ generatio praua ꝛ amari-
cans: generatio que nõ direxit coꝛ ſuuꝫ: et
nõ eſt creditus cũ deo ſpũs eius. Hec eſt
igit pſalmi huius intentio: hec vtilitas: hic
vberrimus fructus. Sed cũ oia videant ꝑ-
ſpicua ꝛ apta dici atqꝫ narrari: ꝑmit mo-
net atqꝫ intentos facit titulus eius: Necqꝫ
eni fruſtra inſcribit. Intellect asaph:
niſi qꝛ fortaſſe nõ qͦ ſupficies ſonat: ſed in
terius aliqd intelligẽtẽ querũt iſta lectorẽ:
Deinde narraturus ꝛ cõmemoraturus hec
omnia que vident: auditore qꝫ expoſitore
potius indigere: Aperiam inqt in pabolis
os meum: eloquar ꝓpoſitiones ab initio.
Quis nõ hic de ſomno excitet? Quis au-
deat velut manifeſtas legendo pcurrere
pabolas ꝛ ꝓpoſitiones: que noibus ſuis
indicãt altius pſcrutari oportere? Parabo-
la qppe alicuius rei ſimilitudinẽ p ſe gerit: qͦ
licet ſit vocabulũ grecũ: iam tñ pro latino
vſurpat. Et notũ eſt qꝛ in pabolis q dicũt
rerũ ſilitudines reb de qb agit cõpant.
Propoſitiões aũt q grece appellant pro-
blemata qſtiones ſunt: habentes aliqd qͦ
diſputatione ſoluendũ ſit. Quis ꝑ pabo-
las ꝛ ꝓpoſitiões trãſitorie legat? Quiſ nõ
his auditis vigilantiã mentis intendat: vt
ad earũ fructum intelligẽdo pueniat?

Expoſitio pſalmi.

ATtedite: inqt: populus me legẽ meã. Quem hic credamus loq niſi deũ? Ipe enim legeꝫ dedit pplo ſuo: quẽ liberatũ ex egypto cõgrega- Alia trãſl. populc
uit: que congregatio ꝓpe ſynagoga nũcu
patur: qͦ interptat aſaph. Utrum ꝑ ita di
ctum ẽ: intellectus aſaph: qͦ ipe aſaph in
tellexerit: an figurate intelligenduꝫ: qͦ ea-
dem ſynagoga: hͦ eſt ideꝫ ppls intellexerit:
cui dr: Attendite ppls meus legem meaꝫ.
Quid eſt ꝑ qꝛ eũdem pplm p ꝓphetam in-
crepat dicẽs: Iſrt aũt me nõ agnouit: ꝛ po
pulus me nõ intellexit? Sꝫ ꝑfecto erãt etiã
in illo pplo qui intelligerẽt habẽtes fideꝫ: q
poſtea reuelata eſt: nõ ad legis lrãm: ſꝫ ad
grãm ſpũs ptinentẽ. Non eni ſine ipa fide
fuerũt qui eius in chriſto futurã reuelatio-
nẽ: puidere: ꝛ ꝓnũciare potuerũt: cũ ꝛ illa
vetera ſacra ſignificatiũa fuerit futurorũ.
An ſoli ꝓphete habebãt hanc fidem: ꝛ nõ
ppls? Immo vo etiã qui ꝓphetas fideliter
audiebãt: eadẽ adiuuabant grã: vt intelli
gerent qͦ audiebãt. Sꝫ vtiqꝫ ſacrm regni
celorũ velabat in veteri teſtamẽto: qͦ ple-
nitudine tpis reuelaret in nouo. Nolo eni
vos (ait apls) ignorare fratres: qꝛ patres
nři oẽs ſub nube fuerũt: ꝛ oẽs mare trãſie-
runt: ꝛ oẽs p Moyſen baptizati ſunt ĩ nu-
be ꝛ in mari: ꝛ oẽs eũdem cibũ ſpũaleꝫ mã
ducauerũt: ꝛ oẽs eũdem potũ ſpũalem bi
berũt. Bibebant eni de ſpiritali ſequente
eos petra: petra autẽ erat chriſtus. Idem
itaqꝫ in myſterio cib ꝛ potus illoꝝ qui nr:
ſ ſignificatiõe idem nõ ſpecie: qꝛ idem ipe
chriſtus illi ĩ petra figurat: nob ĩ carne ma
nifeſtat. Sed nõ inqt in omib illi bñplaci
tum eſt deo. Oẽs qdẽ eundẽ cibũ ſpũaleꝫ
manducauerũt: ꝛ eũdem potũ ſpũalem bi
berũt: id eſt ſpũale aliqd ſignificantẽ: ſ nõ
in omibus illi bñplacitũ eſt deo. Cũ dicit:
nõ in oibus erãt: ꝑ ibi aliq in qb bñplaci
tuꝫ eſt deo: ꝛ cũ eſſent oia cõmunia ſacra:
nõ cõis erat oibus grã q ſacramentoꝝ vir
tus eſt: ſicut ꝛ nunc iam reuelata fide que

tunc reuelabaṫ oībꝰ in nomīe pr̄is ⁊ filij et
ſpūſſancti baptizatis: cōmune eſt lauacrū
regeneratōnis: ſed ipa gratia cuiꝰ ipa ſunt
ſacramēta: qua mēbra corpis chriſti cum
ſuo capite regenerata ſunt: nō cōmunis ē
omibus. Nam ⁊ heretici habent eūdē ba-
ptiſmū: ⁊ falſi fratres in cōmunione catho
lice nomis. Ergo ⁊ hic recte dicitur: ſed non
in oibus illis bn̄placitū eſt deo. Neqꝫ tūc
tn̄: neqꝫ nūc infructuoſa eſt vox dicēt. At
tendite ppl's meus legē meā. Que locutio
nota eſt in oībꝰ lr̄is: qȯ nō ait attēde: ſed at
tendite. Ex multis eni pplus cōſtat: quibꝰ
multis qȯ ſequiṫ pſaliter dicit. Inclina-
te aure v̄ram in v̄ba oris mei. Qȯ
eſt attendite: hoc eſt inclinate aurē veſtrā.
⁊ quod ibi ait: legem meā: hoc ait h̄ verba
oris mei. Ille nanqꝫ pie attēdit legez dei ⁊
v̄ba oris eius: cuius aurē inclinat humili-
tas: nō cuius erigit ceruicē ſupbia. Qȯ eni
infundiṫ cōcauo hūilitatis excipiṫ: eminē-
tia tumoris expelliṫ. Vn̄ alio loco. Inclia
inqt aurem tua: ⁊ excipe v̄ba intellectus.
Satis itaqꝫ admoniti ſumus etiā iſtū pſal
muz huiꝰ intellectus aſaph: qr genitiuo ca
ſu in titulo poſitū eſt huiꝰ intellectus: nō h̄
intellectus: inclinate aure ſuſcipe: id ē hu-
mili pietate: nec ipiꝰ aſaph dictū eſt: ſꝫ ipſi
aſaph: qȯ greco titulo apparꝫ: ⁊ in q̇buſdā
latinis codicibꝰ inueniṫ. Verba igiṫ iſta i-
tellectus ſunt: id eſt intelligētie ſunt: q̄ da-
ta eſt ipi aſaph: qȯ nō vni homi: ſed meliꝰ
ꝯgregationi ppl'i dei: vn̄ nequaqꝫ nos alie
nare debemꝰ. Quāuis eni ꝓprie dicaṫ ſy-
nagoga iudeoꝝ: eccl'ia v̄o chriſtianoꝝ: qr
cōgregatio magis pecoꝝ: conuocatio v̄o
magis hoīm intelligi ſolet: tn̄ ⁊ illā dictam
inuenimus eccl'am: ⁊ nob̄ fortaſſe potiꝰ cō-
uenit dicere: Salua nos dn̄e deus noſter:
⁊ cōgrega nos de gētibus: ⁊ ꝯfiteamur no
mini ſancto tuo. Neqꝫ dedigñ nos opor-
tet: imo gr̄as ineffabiles agere: qȯ ſumus
oues manuū eius: q̄s ꝓuidebat cum dice-
ret: Habeo alias oues q̄ nō ſūt ex h̄ ouili:
oportet me ⁊ ipas adducere: vt ſit vnus
grex ⁊ vnus paſtor: iungēdo ſcꝫ fidelē po-
pulū gentiū: fideli ppl'o iſraelitarū: de qui-
bus ꝓus dixerat: Non ſum miſſus niſi ad
oues q̄ ꝑierant domus iſrl'. Nam ⁊ congre
gabunṫ an̄ eū oēs gentes: ⁊ ſepabit eos ſicꝰ
paſtor oues ab hedis. Sic igiṫ audiamus
qȯ dictū eſt: Attēdite ppl's meꝰ legē meaꝫ.
Inclinate aurē v̄ram in v̄ba oris mei: Nō
tanqꝫ iudeis: ſꝫ potius ꝓ̄ qꝫ nob̄: vl' certe tā

qꝫ etiam nobis iſta dicanṫ. Cū eni dixiſſet
apl's: Sꝫ nō in oibus ill' bn̄placitū eſt deo:
ita oſtendēs fuiſſe ibi etiā illos in q̇bꝰ bene
placitū ē deo: continuo ſubiecit: Proſtra
ti eni ſunt in deſerto. Deinde adiūxit: Hec
aūt figure nr̄e facte ſunt: vt nō ſimus ꝯcu-
piſcentes mala: ſicut ⁊ illi cōcupierūt: ne-
qꝫ idol' ſuientes: ſicut q̇dē eoꝝ: ſic ſcriptū
eſt: Sedit ppl's mādùcare ⁊ bibere: ⁊ ſurre
xerūt ludere. Neqꝫ fornicemur: ſicut q̇daꝫ
eoꝝ fornicati ſunt: ⁊ ceciderūt vna die vi-
gintitria milia. Neqꝫ temptemꝰ chriſtuꝫ: ſi
cut q̇dā eoꝝ temptauerūt: ⁊ a ſerpentibꝰ ꝑ-
ierūt. Neqꝫ murmurauceritis ſicut q̇dā eo-
ruꝫ murmurauerūt: ⁊ ꝑierūt ab extermina
tore. Oīa aūt hec in figura ꝯtingebāt illiſ:
ſcripta aūt ſunt ad correctionē nr̄aꝫ in q̄s
fines ſeculoꝝ obuenit. Nobis ergo potiꝰ iſta
cantata ſunt: vn̄ in h̄ pſalmo inter cetera di-
ctum ē: vt cognoſcat generatio altera: filij
q̄ naſcenṫ ⁊ exurgēt. Porro ſi ille interitꝰ a
ſerpentibus: ⁊ ab exterminatore illa ꝑditio
⁊ gladij trucidatio figure fuerūt: ſic euidē-
ter dicit apl's: cū illa oīa ꝯtigiſſe manifeſtū
ſit: nō eni ait: in figura dicebanṫ: vl' in figu
ra ſcripta ſunt: ſed in figura inqt continge
bat ill'. Quanto maiore diligētia pietatis
cauēde ſunt pene: q̄rū figure ille fuerunt?
Proculdubio qꝑpe ſicut in bonis rebꝰ mul
to amplius boni ē in eo qȯ ꝑ figurā ſignifi
catur: qꝫ in ipa figura: ita ⁊ in malis longe
vtiqꝫ peiora ſunt q̄ ſignificanṫ figuris: cuꝫ
tāta mala ſint etiā ſignificātes figure. Naꝫ
ſicut terra illa ꝓmiſſionis quo ille ppl's du
cebaṫ in cōꝑatione regni celorum: nihil eſt
quȯ chriſtianus ppl's duciṫ: Ita ⁊ pene ille
q̄ figure fuerūt: cū tam ſint atroces in com
ꝑatione penaꝝ quas ſignificāt nihil ſunt.
Quas aūt figuras dixit aplus: eas dic iſte
pſalmus qꝫtum exiſtimare poſſumꝰ ꝑabo-
las ⁊l' ꝓpoſitiones: nō hn̄tes in eo fidez qȯ
cōtigerūt: ſed in his rebus ad q̄s rationa-
bili cōꝑatione deferunṫ. Attēdamus ergo le-
gem dei ppl's eiꝰ: ⁊ inclinemꝰ aurē noſtraꝫ
i v̄ba oris eius. Apiam: inqt: in para Alia lr̄a
bolis os meū: eloquar ꝓpoſitio- eloquar
nes ab initio. A quo initio dicat ſatis
apparet in ꝯſequentibꝰ. Non eni ex quo fa
ctum ē celū ⁊ terra: vl' ex quo creatū eſt i p̄-
mo hoīe genus humanū: ſꝫ ex quo ppl'i con
gregatio q̄ abducta ē ex egypto: vt ſenſus
ꝑtineat ad aſaph: qȯ interꝑ̄taṫ ꝯgregatio.
Sꝫ vtinā q̄ dixit: Aperiā i ꝑabol' os meū:
etiaꝫ intellectū nr̄m in eis apire dignetur.

Si enī ſicut os ſuū aperuit in ꝑabolis: ita
apiret etiā ip̄as ꝑabolas: ⁊ ſicut eloquit̃ ꝓ
poſitiões: ita eloqueret̃ ⁊ eaꝝ expoſitiões:
nō hic eſtuaremus. Nūc vo ita obtecta et
clauſa ſunt oīa: vt etiam ſi ad aliq̄d ip̄o ad
iuuāte vn̄ ſalubriter paſcamur ꝑucire poſ
ſimus: in ſudore tn̄ vultus nr̄i edamus pa
nem ⁊ penam definitiōis antiq̄: nō corpis
tantū: ſꝫ ⁊ cordis labore pēdam⁹. Dicat ḡ
⁊ audiam⁹ ꝑabolas ⁊ ꝓpoſitões. Qua
ta: inq̄t: audiuim⁹ ⁊ cognouim⁹ ea:
⁊ patres noſtri narrauerūt nobis.
Dn̄s ſupius loquebat̃. Nā cui⁹ alteri⁹ v̇
ba credenda ſunt: Attēdite ppl̄s me⁹ legeꝫ
meā: Quid ē ḡ qd̄ nūc repente hō loq̄tur:
Jam enī hoīs v̇ba ſunt: quanta audiuim⁹
⁊ cognouim⁹ ea: ⁊ pr̄es nr̄i narrauerūt no
bis. Nimirū deus iā ex hoīs miſterio locu
turus: ſic ait apl̄s. An vultis experimentū
accipe eius qui in me loq̄tur chriſtus: ex ꝑ
ſona ſua ꝑmū v̇ba fieri voluit: ne v̇ba eius
loquēs hō ꝯtemneret̃ vt hō. Ita enī ſe ha
bent locutiões dei q̄ nobis inſinuant̃ ꝑ ſē
ſuꝫ corpis nr̄i: Creaturā ſubditaꝫ ope inui
ſibili creator mouet: non ei⁹ ſuba in aliq̄d
corꝑale ⁊ tꝑale cōuertitur: aut corꝑalibus
⁊ tꝑalib⁹ ſignis: ſiue ad oculos ſiue ad au
res ꝑtinētibus q̄ntū capere hoīes pn̄t: ſuaꝫ
faciūt innoteſcere volūtatē. Si enī angel⁹
vti pōt ethere: aere: nube: igne: ⁊ alia qua
libꝫ natura vel ſpecie corꝑali: ⁊ hō vultu:
lingua: manu: calamo: lr̄is: ſalijſue ſignifi
cantib⁹ rebus ad ſue mētis indicāda ſecre
ta. Poſtremo cū hō ſit: nūcios hoīes mit
tit: ⁊ dic̄ alij: vade: ⁊ vadit: ⁊ alij: veni: ⁊ ve
nit: ⁊ ſuo ſuo: fac hꝫ: ⁊ facit: Quanto maio
re ⁊ efficatiore ꝑtāte deus: cui dn̄o vniuer
ſa ſbiecta ſunt: ⁊ ip̄o angelo ⁊ homīe vtit̃:
vt qd̄ ei placet annūciet̃: Quāuis itaq̄ iā
hō dicat: quanta audiuim⁹ ⁊ cognouim⁹
ea: pr̄es nr̄i narrauerūt nobis: tn̄ tanq̄ dei
v̇ba: nō tāq̄ humanas fabulas audiam⁹.
Propt̃ hoc enī ꝑmiſſum ē: Attēdite popu
lus me⁹ legē meā: inclinate aurē veſtraꝫ in
v̇ba oris mei: Apiam in ꝑabol̄ os meum:
eloq̄r ꝓpoſitiões ab initio. Quanta ḡ au
diuim⁹ inq̄t ⁊ cogno uim⁹ ea: ⁊ pr̄es noſtri
narrauerūt nobis. Sic eſt audiuim⁹ et co
gnouim⁹: Quō: Audi filia ⁊ vide. Audita
enī ſunt in veteri teſtamēto q̄ cognoſcunt̃ i
nouo: audita cū ꝓphetaret̃: cognita cū im
pleret̃: vbi ꝓmiſſio reddit̃: n̄ fraudat̃ audi
tio. Et pr̄es nr̄i Moyſes ⁊ ꝓphete narra
uerūt nob̄. Nō ſunt ⁊ abſcōdita a fi

Alia lr̄a ⁊ occultata

lijs eorū: in generatiōe altera. Hec
eſt noſtra generatio: in q̄ nobis donata eſt
regeneratio. ⁊ Annūciantes laudes
dn̄i ⁊ ⁊ potentias eius: ⁊ mirabilia
ei⁹ q̄ fecit. Ordo v̇borū eſt: Et pr̄es nr̄i
narrauerūt nobiſ: annūciātes laudes dn̄i.
Laudat̃ dn̄s vt amet̃: Quid enī ſalubriuſ
amat̃: Et ſuſcitauit teſtimoniuꝫ in
Jacob: ⁊ legē poſuit in iſrl̄. Hoc eſt
initiū de quo ſupra dictū eſt. Eloq̄r ꝓpoſi
tiones ab initio. Initiū eſt ḡ vet⁹ teſtamen
tū: finis nouū. Timor enī ꝑualet i lege: Et
initiū ſapie timor dn̄i. Finis aūt leg̃ chri
ſtus ad iuſticiā om̄i credenti: quo donāte
diffundit̃ caritas in cordibus nr̄is ꝑ ſpm̄
ſanctum q̄ datus eſt nobis: ⁊ cōſummata
caritas foras mittit timorē: qm̄ nō ſine le
ge iuſticia dei manifeſtata ē: ſꝫ qm̄ teſtimo
nium hꝫ a lege ⁊ ꝓphetis: iō ſuſcitauit te
ſtimoniū in Jacob: ⁊ legē poſuit in iſrael.
Nā ⁊ illud qd̄ tāt̄ ſignīſ ⁊ pleno tātis ſigni
ficationib⁹ ope tabernaculū cōſtitutū eſt:
tabernaculū teſtimonij noīat̃: in quo erat
velamen ꝯ arcam legis: ſicut velamē ꝯ fa
ciem miniſtri legis: q2 in illa diſpenſatione
ꝑabole ⁊ ꝓpoſitiões erant. Ea q̄ppe q̄ p̄di
cabant̃ ⁊ faciebāt velatis ſignificatiōibus
condebant̃: ⁊ nō reuelatis manifeſtatiōib⁹
cernebant̃. Cū aūt tranſierit ad chriſtum:
ait apl̄s: auferet̃ velamē. Quotq̄t enī ſunt
ꝓmiſſiones dei in illo erāt. Quiſq̄s igitur
chriſto adheret: totū bonū qd̄ etiā in litte
ris legis nō intelligit hꝫ: quiſq̄s aūt ē alie
nus a chriſto: nec intelligit nec hꝫ. Suſci
tauit ḡ teſtimoniū in Jacob: ⁊ legē poſuit
in iſrl̄. More ſuo repetit. Nam qd̄ ē: ſuſci
tauit teſtimoniū: hꝫ eſt: legē poſuit: ⁊ qd̄ ē i
Jacob: hꝫ eſt in iſrl̄. Nā ſicut iſta duo noīa
ſunt hoīs vni⁹: ita lex ⁊ vetus teſtimonium
duo ſūt noīa rei vni⁹. Intereſt aliq̄d aīt q̄ſ
piaꝫ int̃ ſuſcitauit ⁊ poſuit. Ita ſane quē
admodū intereſt etiā int̃ Jacob ⁊ iſrl̄: n̄ q2
erāt hoīes duo: ſꝫ eadē duo noīa diuerſis
cauſis vni hoī ſūt impoſita. Jacob ꝓpter
ſupplantationē: qm̄ naſcēs tenuit plātaꝫ
fratris: Jſrl̄ aūt ꝓpter viſionē dei. Sic aliō
eſt ſuſcitauit: aliud poſuit. Nam ſuſcitauit
teſtimoniū q̄ntum exiſtimo dictū eſt: qd̄ il
lo aliq̄d ſuſcitatū eſt. Sine lege enī ait apo
ſtolus peccatū mortuum eſt: ego aūt viue
bam: aliq̄n ſine lege. Adueniēte aūt māda
to peccatū reuixit. Ecce qd̄ ſuſcitatū eſt ꝑ
teſtimoniū: qd̄ eſt lex: vt appareat qd̄ late
bat: ſic paulopoſt dicit: Sꝫ peccatū vt ap

Alia lr̄a ⁊ narrātes ⁊ virtutes

pareat peccatũ ꝑ bonũ mihi opatuꝫ ẽ mor
tem. Poſuit aũt legẽ: dictum ẽ tanq̃ꝫ iugũ
peccatorib⁹: vñ dr̃: Quia iuſto nõ ẽ lex po
ſita. Teſtimoniũ ẽ igit̃ inq̃ꝫtũ aliq̇d ꝓbat:
Lex aũt inq̃ꝫtũ iubet: cũ ſit vna eadẽq̃ꝫ reſ.
Quocirca ſicut lapis chriſtus: ſꝫ credenti-
bus in caput anguli: nõ credẽtibus aũt la
pis offenſiõis ⁊ petra ſcãdali: Ita teſtimo
nium legis eis q̇ lege nõ legitie vtunt̃: teſti
moniũ eſt quo ꝯuicant̃ puniendi pctõres.
His v̇o q̇ ea legitie vtunt̃ teſtimonium eſt
quo demõſtrat̃ ad quẽ liberãdi ꝯfugẽ de-
bent pctõres. In ei⁹ eni gr̃a ẽ iuſticia dei
teſtimoniũ hñs a lege ⁊ ꝓphetis q̃ iuſtifica
tur ipi⁹: quaꝫ q̇dã ignorantes ⁊ ſuã volen
tes ꝯſtituere: iuſticie dei non ſunt ſbiecti.
¶ Quãta: inq̇t: mãdauit p̃rib⁹ no-
ſtris nota facere ea filijs ſuis: vt co
gnoſcat generatio altera. ¶ Filij q̃
naſcẽt̃ ⁊ exurget: ⁊ narrabũt filijs
ſuis. ¶ Et ponãt in deo ſpem ſuã:
et nõ obliuiſcant̃ opa dei: et mãda
ta ei⁹ exquirãt. ¶ Ne fiãt ſicut p̃res
Alia lr̃a exaſperãs eoꝝ generatio praua ⁊ amaricãs.
¶ Generatio q̃ cor ſuũ non direxit:
et nõ eſt creditus cuꝫ deo ſpũs ei⁹.
Hec v̇ba indicãt duos quodãmõ ppl̃os:
alterũ ad vetus: alterũ ad nouũ teſtamen-
tum ꝑtinẽtẽ. Nam qd̕ ait: Quãta manda
uit p̃ribus nr̃is: nota facere ea ſuis filijs:
mãdata eos accepiſſe dixit: nota ea facere
filijs ſuis: nõ tñ eos agnouiſſe aut feciſſe: ſꝫ
ad hoc acceperũt ipi: vt cognoſcat genera
tio altera: ꝙ illa nõ cognouit. Filij q̃ naſcẽ
tur ⁊ exurgẽt. Nam illi q̇ nati ſunt: ⁊ nõ ex-
urrexerũt: qꝛ nõ ſurſum cor: ſꝫ in t̃ra pon⁹
habuerĩt. Cũ chriſto eni exurgit̃: vñ dictũ
eſt: Si exurrexiſtis cũ chriſto q̃ ſurſum ſũt
ſapite. Et narrent inq̇t filijs ſuis: vt ponãt
in deo ſpem ſuã. Ita eni nõ ſuã iuſticiaꝫ iu
ſti volũt cõſtituere: ſꝫ reuelant ad deũ viaꝫ
ſuã: ⁊ ſperãt in eũ: vt ipe faciat. Et nõ obli
uiſcant̃ opa dei magnificãdo ſcꝫ ⁊ tractan
do opa ſua tanq̃ꝫ ipi faciãt: cũ deus ſit qui
opat̃ in eis: q̇ bona opant̃ ⁊ velle ⁊ opera-
ri ꝓ bona volũtate: ⁊ mãdata ei⁹ exq̇rant.
Cũ iam ea didicerit: quõ exq̇rant? Quan-
ta eni inq̇t mandauit p̃rib⁹ nr̃is: nota face
re ea filijs ſuis: vt cognoſcat generatio al-
tera. Quid cognoſcant? Vtiq̃ꝫ mãdata q̃
mãdauit. Quõ ĝ adhuc exquirant: niſi qꝛ
ponẽdo in deo ſpem ſuã? Tũc mãdata ei⁹
exq̇rant: vt ab eis illo adiuuãte cõpleant̃.
Ne fiant ſicut p̃res eorũ generatio praua
⁊ amaricãſ: generatio q̃ cor ſuũ nõ direxit.
Et dicit quare: ꝯtinuo ſubiungẽdo: Et nõ
ẽ creditus cũ deo ſpũs eiuſ: id eſt qꝛ nõ ha
bebat fidẽ q̃ impetrat qd̕ lex imperat. Nã
eni cum ſpũ dei opante ſpũs hoĩs coopa-
tur: tunc qd̕ deus iuſſit implet̃: ⁊ hoc nõ fit
niſi credendo in eũ q̇ iuſtificat impiũ. Quaꝫ
fidem nõ habuit generatio praua ⁊ amari-
cans. Et ideo de illa dictũ eſt: Nõ ẽ credi-
tus cũ deo ſpũs eius. Multo eni ſꝫ expſſi⁹
dictũ eſt ad ſignificandã gr̃am dei: q̃ non
ſolũ opat̃ remiſſionẽ peccatoꝝ: ſꝫ etiam co
opanteꝫ ſibi facit hoĩs ſpũm: in ope bono
rũ factoꝝ: q̃ſi diceret: Nõ credidit deo ſpi
ritus ei⁹. Hoc eſt eni hr̃e cũ deo creditum
ſpũm: nõ credere ſpũm ſuũ poſſe facere ſi-
ne deo iuſticiã: ſꝫ cũ deo. Hoc eſt enim cre
dere in deũ: qd̕ vtiq̃ꝫ pluſ eſt q̃ꝫ credẽ deo.
Nã ⁊ homĩ cuilibꝫ plerũq̃ꝫ credenduꝫ eſt:
q̃ꝫuis in eũ nõ ſit credẽdũ. Hoc ẽ ĝ crede-
re in deũ: credẽdo adherere ad bñ coopã
dum: bona opante deo: qꝛ ſine me inq̇t ni-
hil poteſtis facẽ. Quid aũt plus hic apl̃s
dicere potuit q̃ꝫ ꝙ ait: Qui auteꝫ adheret
deo vnus ſpũs ẽ? Alioq̇n lex iſta teſtimo-
niũ ẽ quo damnet̃: nõ q̃ abſoluat̃ re⁹. Litte
ra eni ẽ minax q̃ ꝯuincat ꝑuaricatiões: nõ
ſpũs adiuuãs q̃ liberet ⁊ iuſtificet peccato
res. Generatio ĝ illa cui⁹ exemplũ cauen-
dum ẽ: iõ praua ⁊ amaricans fuit: qꝛ nõ ẽ
credit⁹ cũ deo ſpũs ei⁹: qꝛ ⁊ ſi aliqua credi
dit deo: nõ tñ credidit in deum: nõ ex fide
adheſit deo. vt ſanata a deo bñ coopareť
coopanti in ſe deo. Deniq̃ꝫ. ¶ Filij ef- Alia lr̃a
frem intẽdẽtes et mittẽtes arcus tarcum
cõuerſi ſunt ĩ die belli. ¶ Perſequẽtes
legẽ iuſticie: in legẽ iuſticie nõ ꝑuenerunt.
Quare? Quia nõ ex fide. Generatio eniꝫ
erat cui⁹ ſpũs cũ deo credit⁹ nõ eſt: ſꝫ tanq̃ꝫ
ex opibus: qꝛ non ſicut tetẽdit miſit arcus
qd̕ foris appareret tanq̃ꝫ in opib⁹ legis: ita
direxit ⁊ cor: vbi iuſt⁹ viuit ex fide: q̃ ꝑ di-
lectionẽ opat̃: q̃ inhereret̃ deo q̇ opat̃ ĩ ho
mine: ⁊ velle ⁊ opari ꝓ bõa volũtate. Naꝫ
q̇d eſt aliud tẽdere arcus ⁊ mittere ⁊ ꝯuer-
ti in die belli: niſi attẽdere ⁊ ꝓmittere ĩ die
auditiõis: ⁊ deſerere in die temptatiõis ar
mis q̃ſi ꝓludere: ⁊ ad horã certamis nolle
pugnare? Qd̕ ſane ait tẽdentes ⁊ mittẽtes
arc⁹: cũ debuiſſe dicere videat̃: tẽdẽtes ar
cus ⁊ mittẽtes ſagittas: nõ eni arc⁹ mittit̃:
ſꝫ ab arcu aliq̇d mittit̃. Aut illa locutio eſt
de q̃ ſupius diſſeruim⁹: vbi dictũ ẽ: Suſci
tauit teſtimoniuꝫ: qꝛ ſuſcitauit aliq̇d teſti-

monio. Ita ⁊ ħ mittẽtes arcus: qꝛ miſerũt
aliq̃d de arcubꝰ: aut obſcurus ordo ṽboꝝ
ẽ cũ ꝑtermiſſiõe ṽbi: qđ etiã tacitũ ſbaudi
endũ ẽ: vt iſte ordo ſit: Filij effrem tẽdẽtes
arcꝰ ⁊ mittẽtes: ⁊ ſubaudiat̃ ſagittas plenꝰ
vt ſit ſenſus: tẽdentes arcꝰ ⁊ mittẽtes ſagit
tas: qꝛ etiam ſi diceret: tẽdẽtes ⁊ mittentes
ſagittas: nõ vtiq; tẽdentes ſagittas intelli
gere deberemꝰ: ħ audito eo qđ dixit tendẽ
tes ſubaudire potiꝰ arcũ: q̃uis dictũ non
fuerit. Nõnulli ſane codices greci hñt di-
cunt: tendẽtes ⁊ mittẽtes arcubus: vt ſine
dubitatiõe ſubaudiamꝰ ſagittas. Qđ ṽo
ꝑ filios effrem vniuerſam illã generationẽ
amaricantem intelligi voluit: locutio eſt a
ꝑte totũ ſignificans. Et iđ fortaſſe electa ẽ
iſta ps ex q̃ totus ille ꝑplus ſignificaret̃: qꝛ
de his potiſſimũ boni aliq̃d expectandũ
fuit: qꝛ ex illo nati ſunt quẽ nepotẽ ſuũ Ja
cob: q̃uis a pr̃e eiꝰ tanq; minorẽ ad ſiniſtrã
ꝯſtitutũ: manu tñ dextera bñdixit: eumq;
maiori fratri arcana bñdictione ꝑpoſuit:
vt qđ ita ħ loco tribus illa culpat̃: nec ape
ruiſſe in ea qđ illa bñdictio ꝓmittebat oſtẽ
dit̃: ſatis itelligamꝰ qđ etiã tũc ex ṽbis pri
arche Jacob: lõge aliud figurabat̃ q̃ pru
dentia carnis expectat. Figurabat̃ enĩ q̃
futuri eſſent nouiſſimi q̃ erant p̃mi: ⁊ primi
futuri eſſent: q̃ erãt nouiſſimi: ꝑ ſaluatoris
aduentũ: de quo dictũ ẽ: Qui poſt me ve-
nit: añ me factꝰ ẽ. Sic Abel iuſtꝰ maiori p̃-
latus eſt fratri: ſic hiſmaeli Iſaac. ſic Eſau
ꝯgemino ſuo: ħ tñ p̃us nato ip̃o Jacob. ſic
Phares ⁊ ip̃e cõgemino ſuo: q̃ p̃us manũ
ex vtero miſerat ⁊ ceꝑat naſci: ⁊ iã naſcen-
do p̃ceſſit. ſic Dauid maioribꝰ p̃latus eſt
fratribꝰ: et ꝓpter qđ iſte oẽs atq; alie ſimi-
litudines nõ ſolũ dictoꝝ: ħ etiã factoꝝ pa-
rabole p̃ceſſerũt. Sic ꝑplo iudeoꝝ p̃latus
eſt ꝑpl's chriſtianus ꝓ quo redimẽdo quẽ-
admodum Abel a Cayn. ſic a iudeis occi
ſus ẽ chriſtus. Hoc figuratũ ẽ enĩ etiã cũ
Jacob decuſſat in porrectis manibꝰ dexte
ra tetigit effrem ad ſiniſtrã ꝯſtitutũ: eumq;
ꝑpoſuit manaſſe ad dexterã ꝯſtituto: quẽ
ſiniſtra ip̃e tangebat. Nam ſḿ carnẽ filij
effrem tendẽtes ⁊ mittẽtes arcus conuerſi
ſunt in die belli. Quid ſit aũt qđ ait: Con-
uerſi ſunt ĩ die belli: conſequẽtia docẽt: q̃-
bus id aptiſſime expoſuit. **Nõ cuſto-
dierũt: inq̃t: teſtamẽtũ dei: ⁊ ĩ lege
eiꝰ noluerũt ambulare.** Ecce q̃d eſt:
cõuerſi ſunt in die belli: nõ obſuauerunt
teſtamẽtũ dei. Ubi arcus tendentes ⁊ mit
tẽtes: Etiã ꝓmiſſionis ꝓmptiſſime ṽba ꝓ
tulerũt dicẽtes. Quecũq; locutꝰ ẽ dñs deꝰ
nr̃ audiemꝰ ⁊ faciemꝰ. Conuerſi ſunt ĩ die
belli: qꝛ ꝓmiſſionẽ obediẽtie nõ auditio: ħ
temptatio ꝓbat. Cuiꝰ ẽ aũt cũ deo ſpiritus
creditꝰ: fidelẽ tenet deum: q̃ nõ eum ꝑmit-
tat temptari ſup id qđ põt: ſed faciet cum
temptatiõe etiã exitũ: vt poſſit ſuſtinere: ne
ꝯuertat̃ in die belli. Qui aũt in ſe nõ ĩ deo
gloriat̃: q̃tũuis iactet pollicitationẽ virtu
tis ſue: velut tendẽs ⁊ mittẽs arcꝰ: cõuerti
tur ĩ die belli. Quia enĩ nõ eſt creditꝰ cum
deo ſpũs eiꝰ: nõ eſt cũ illo etiã ſpũs dei: et
ſicut ſcriptũ ẽ: qꝛ non credidit: ideo non ꝓ
teget̃. Qđ ṽo cũ dixiſſet: nõ obſuauerunt
teſtamẽtũ dei: adiecit ⁊ ait: Et in lege eius
noluerunt ambulare: repetitio eſt ſupioris
ſentẽtie cũ q̃dam eius expoſitiõe. Hoc enĩ
appellauit legẽ eius: qđ ſupra dixerat teſta
mentũ dei: vt illud qđ dictũ ẽ: nõ cuſtodie
rũt: repetitũ intelligat̃: in eo ambulare no-
luerũt. Sed cũ breuius dici poſſit: Et in le
ge eius noluerũt ambulare: non nihil mihi
videt̃ in hoc ṽbo nos q̃rere voluiſſe quod
maluit dicere: noluerũt ambulare: q̃ non
ambulauerũt. Poterat enĩ putari lex ope
rum q̃ſi ſufficere ad iuſtificationẽ cũ ea q̃ ꝑ
cipiunt̃ forinſecus fiũt ab eis hoibꝰ q̃ mal
lent nõ p̃cipi q̃ nõ ex corde faciunt: ⁊ tñ fa-
ciũt: ac ꝑ hoc q̃ſi vident̃ ambulare in lege
dei: ħ nolunt ambulare: nõ enim ex corde
faciũt. Ex corde aũt nullo mõ fieri poteſt:
qđ formidine fit pene: nõ dilectiõe iuſticie.
Nam q̃tũ attinet ad facta q̃ forinſecꝰ agũ
tur: ⁊ q̃ timent penã: ⁊ q̃ amãt iuſticiã: non
furant̃: ⁊ ideo pares ſunt manu: diſpares
corde: pares oꝑe: diſpares volũtate. Jđo
illi ſic notati ſunt. Generatio inq̃t que non
direxit cor ſuũ. Nõ dictũ ẽ oꝑa: ħ cor. Re
cto enĩ corde: recta ſunt oꝑa. Cũ autẽ cor
rectũ nõ eſt: oꝑa recta nõ ſunt: etiã ſi recta
videant̃. Et vñ cor nõ direxit praua gene
ratio: ſatꝭ apparuit cũ ait: Et nõ ẽ creditus
cũ deo ſpũs eius. Rectus eſt enĩ deꝰ: et iđ
recte adherẽs: tanq; incommutabili regule
põt fieri rectũ qđ in ſe fuit prauũ cor hoīs.
Ut aũt cor cũ illo ſit: ⁊ ꝑ ħ rectũ eẽ poſſit:
accedit̃ ad eũ: nõ pede: ħ fide. Jđ dr̃ etiã
ĩ ep̃la ad Hebreos de illa ip̃a generatiõe p̃
ua ⁊ amaricãte: Nõ ꝓfuit ſmo auditꝰ ill':
nõ ꝯtemꝑans fidei eoꝝ q̃ obaudiert̃. Uo-
lũtas igit̃ q̃ ẽ in corde recto: parat̃ a dño ſi
de p̃cedente: q̃ acceditur ad deũ directũ: vt
cor fiat rectũ. Que fides ꝑueniẽte ⁊ vocã-
te: miſcđia dei: ꝑ obedientiã ſuſcitat̃: ⁊ ap
plicare incipit ad deũ cor vt dirigat̃: ⁊ q̃-

to magis magiſq dirigit: tãto magis videt
quod nõ videbat: ꝛ valet qð nõ valebat.
Hoc nõ fecerat Symõ: cui Petrus apl's
dixit: Nõ ẽ tibi ps neq ſors i hac fide: coꝛ
eni tuũ nõ eſt rectũ cũ deo. Ibi eni oſtẽdit
qꝛ nõ põt eſſe rectum ſine deo: vt incipiãt
hoĩes nõ tãq ſerui ſub lege ambulare metu
entes: ſ; in lege tãq filij volẽtes: in qua illi
ambulare noluerũt: ꝛ ſub illa rei remanſe-
rũt. Hãc eni volũtatẽ non timoꝛ: ſ; caritas
h; : q̃ diffundit in coꝛdib⁹ credentiũ p ſpm̃
ſanctu;: q̃bus dr̃. Gr̃a ſalui facti eſtis p fi-
dem: ꝛ h nõ ex vob: ſ; dei donu; eſt: non ex
opibus: ne forte q̃s extollat: ipſius eni ſum⁹
figmentũ creati in chriſto Ieſu in operib⁹
bonis q̃ p̃parauit de⁹: vt in ill' ambulemus:
nõ quõ iſti q̃ i lege ei⁹: noluerũt ambulare
nõ credẽdo in eũ: neq viã ſuam reuelãdo
ad eũ: ꝛ ſperãdo in eũ vt ipe faceret. Et
oblití ſunt bñficioꝝ ei⁹: ꝛ mirabi-
lium ei⁹ q̃ oſtẽdit eis. Coꝛã patri-
bus eoꝝ q̃ fecit mirabilia. Quid ſit
hoc: nõ eſt queſtio negligẽda. De ipſis pa-
trib⁹ pauloante dicebat: qð fuiſſet genera
tio praua ꝛ amaricãs. Ne fiãt inq̃t ſic pr̃es
eoꝝ generatio praua ꝛ amaricans: genera
tio q̃ non direxit coꝛ ſuũ: ꝛ cetera q̃ adhuc
de ipa generatõe dicunt: cui⁹ imitatiõ; eo
mõ cauẽdã p̃cepit alteri generationi vt po
nant in deo ſpẽ ſuã: ꝛ nõ obliuiſcãt opera
dei: ꝛ mãdata ei⁹ exq̃rant: de q̃b⁹ iam ſatis
qð viſum ẽ diſſeruimus. Quid ſibi g̃ vult
cũ de ipa generatiõe praua loq̃t: quõ obli
ti ſunt bñficioꝝ dei ꝛ mirabiliũ ei⁹ q̃ oſten
dit eis qð addidit ꝛ dicit: Coꝛã prib⁹ eoꝝ
q̃ fecit mirabilia: Quib⁹ prĩbus cũ ipi ſint
pr̃es eoꝝ: quoꝝ nõ vult eſſe poſteros ſimi
les: Si illos acceperim⁹ ex q̃b⁹ iſti nati erãt
velut Abraã Iſaac ꝛ Iacob: iam olĩ doꝛ-
mierũt: qñ mirabilia deus oñdit i egypto.
Sequit eni. In terra egypti i campo
thaneos. Ubi dicit oſtẽdiſſe deũ iſtui mi
rabilia coꝛã prib⁹ eoꝝ. An forte ſpũ p̃ſen-
tes erãt: qꝛ de ipis dñs i euãgelio ait: Oẽs
eni illi viuũt: An accõmodati⁹ accipimus
pr̃es Moyſen ꝛ Aarõ: alioſq ſeniores q̃
cõmemoꝛant in eadẽ ſcriptura etiam ſpm̃
accepiſſe: vñ accepat ꝛ Moyſes: vt eũ ad
iuuarẽt ad eũdẽ p̃p̃lm regendũ ac ferẽdũ:
Cur eni nõ appellarent pr̃es: Nõ ſic deus
pr̃ vnus ẽ q̃ regenerat ſpũ ſctõ q̃s facit fili-
os ad eternã hereditatẽ: ſ; honoꝛis gr̃a p-
pter etatẽ curãq pietatis: Sic Paulus ſe
nioꝛ dicit: vt nõ ↄfundã vos h ſcribo: ſed

vt filios meos cariſſimos moneo: cum ſci-
ret vtiq a dño dictũ: Ne vobis dicatis pa-
trem in terra: vn⁹ eſt eni pr̃ vr̃ de⁹. Qð nõ
ideo dictũ ẽ: vt h vocabulũ honoꝛis hũa-
ni de loquẽdi ↄſuetudine tolleret: ſ; ne gr̃a
dei q̃ in etnã vitã regeneramur nature: vel
ptãti: vl' etiã ſanctitati cuiuſq hoĩs tribue
ret. Idõ cũ diceret: Ego vos genui: p̃dixit
in chriſto ꝛ p euãgelium: ne ipi⁹ putaret eẽ
qð dei ẽ. Ergo illa generatio praua ꝛ ama
ricãs obliti ſunt bñficioꝝ dei: ꝛ mirabiliu;
eius q̃ oñdit eis coꝛã prib⁹ eoꝝ q̃ fecit mi-
rabilia in terra egypti: in campo thaneos.
Et incipit eadẽ mirabilia cõmemoꝛãdo re
texere: que ſi pabole ſunt ꝛ p̃poſitiões: p-
fecto ad aliq̃d cõparandũ referẽde ſunt: nec
oculũ intentiõis debem⁹ auferre ab eo qð
pſalm⁹ ipe intẽdit oſtẽdere: hũc eſſe fructũ
oim̃ q̃ dicunt: ꝛ q̃re admoniti ſum⁹ h inten
tiſſime audire deo dicente. Attẽdite p̃p̃lus
me⁹ legẽ meã: inclinate aurẽ vr̃az in verba
oris mei: Ut ponam⁹ i deo ſpe; nr̃az: ꝛ ne
obliuiſcamur opeꝝ dei: ꝛ mandata ei⁹ exq̃
ram⁹: ne fiam⁹ ſicut illi pr̃es generatio illa
praua ꝛ amaricãs: generatio q̃ coꝛ non di
rexit ſuũ: ꝛ nõ ẽ credit⁹ cũ deo ſpũs ei⁹. Ad
h g̃ oĩa referẽda ſunt: ac p h q̃cq̃d figurata
actione iſta ſignificãt: ita fieri pñt ſpũalit' i
hoĩe: vl' gratia dei ſi bona ſunt: vel iudicio
dei ſi mala ſunt. Sicut illa bõa facta ſunt i
iſraelitas: vl' mala ꝛ in ipos ꝛ in eoꝝ inimi-
cos: q̃ ſi nõ obliuiſcamur: ſ; in deo ſpe; no
ſtrã ponam⁹: nec ipius gratie ſim⁹ ingrati:
eũq timeam⁹: nõ timoꝛe ſerui q̃ ſola mala
coꝛpalia formidãt: ſ; timoꝛe caſto pmanen
te in ſeculũ ſeculi: qui timoꝛ magnã eſſe iu-
dicat penã p̃uari luce iuſticie: ñ efficiamur
tãq patres illi generatio p̃ua ꝛ amaricãs.
Terra itaq egypti in figura intelligẽda eſt
h⁹ ſeculi: cãpus thaneos planicies ẽ man-
dati humil'. Nã mãdatũ hũile interp̃tatur
thanis. In h g̃ ſeculo hũilitatis mandatũ
ſuſcipiamus: vt in alio ſeculo exaltatiõem
quã p̃miſit q̃ p̃pter nos h factus ẽ humilis
accipe mereamur. †Nam q̃ †dirupit
mare ꝛ †traiecit eos: †ſtatuit aq̃s q̃
ſi in †vtres. Ut ſic ſtaret vnda tãq fuiſſ;
iclusa: põt p ſuã gr̃az cohibere fluida ꝛ la-
bẽtia ↄcupiaꝝ carnaliũ: cũ huic ſeculo re-
nunciat: vt tãq inimicis pctĩs oib⁹ p̃dele
tis fidelium p̃p̃lus p ſacramẽtũ baptiſma-
tis traijciatur. †Qui eduxit eos i nu
be diei: ꝛ tota nocte i illumiatione
ignis. Põt etia; ſpũalit' dirigere itinera:

Alia lr̃a †coꝛum

Alia lr̃a †non habet †interrupit †eduxit †et †vtre

Alia lr̃a †Et eduxit

ſi ad eum clamet fides: itinera mea dirige
ſm ṽbū tuū. De quo alibi dr̄. Ipſe enim re
ctos faciet curſus tuos: ⁊ itinera tua in pa
ce ꝑducet ꝑ Jeſum chriſtū dn̄m nr̄m: Cu
ius in h̄ ſeculo tāq̄ȝ in die sacr̄m manifeſta
tū eſt in carne velut in nube: in iudicio ṽo
tāq̄ȝ in terrore nocturno: quia tunc erit ma
gna tribulatio ſeculi tanq̄ȝ ignis: ⁊ lucebit
Alia lr̄a
iuſtis: ⁊ ardebit iniuſtis. Qui† diru
†Inrupit pe
pit in deſerto petraȝ: ⁊ adaquauit
traȝ in heremo
eos† ſicut in abyſſo multa. Et edu
†velut
xit aquā de petra: ⁊ deduxit tanq̄ȝ
flumina aquas. Pōt vtiq̄ȝ ſitiētis fidei
donū ſpūſſancti: q̄ȝ illa res geſta ſpūalir̄ ſi
nificabat infundere de ſpirituali ſequēte pe
tra qđ eſt chriſtus: q̄ ſtabat ⁊ clamabat. Si
q̄s ſitit veniat ad me: ⁊ q̄ biberit de aq̄ quā
ego dabo: flumina aq̄ viue fluent de ventre
eius: hoc eni dicebat ſicut in euangelio le
gitur de ſpū quem accepturi erant creden
tes in eū. Ad queȝ velut ṽga lignū paſſio
nis acceſſit: vt emanaret credētib⁹ grā. Et
tñ illi tanq̄ȝ generatio praua ⁊ amaricās.
Alia lr̄a
Appoſuerunt† adhuc peccare ei.
†Et
Id eſt non credere. Nā h̄ eſt pctm̄ de quo
arguit ſpūs mundum: ſicut dn̄s dicit: De
Alia lr̄a
pctō q̄dē: q̄ nō crediderunt in me. Et ex
†in iraȝ excita-
acerbauerūt altiſſimuȝ in ſiccitate.
uerūt excelſuȝ.
Qđ alij codices hn̄t: in inaquoſo. Qđ
de greco ē expſſius: nec aliud q̄ȝ ſiccitateȝ
ſigt. Utrū i alia heremi ſiccitate an poti⁹ i
ſua: Q̄ licet bibiſſent de petra: nō vētres:
ſ mentes aridas habebāt: nulla virētes fe
cunditate iuſticie: in q̄ ſiccitate magis fide
liter deo ſupplices eſſe debuerāt: vt qui ſa
nitatē donauerat faucib⁹: eq̄tatem dona
ret ⁊ morib⁹. Ad eū q̄ppe fidel̄ aīa clamat:
Oculi mei videāt eq̄tatē. Et tēptaue
runt deū in cordibus ſuis: vt pete
ret eſcas aīab⁹ ſuis. Aliđ ē petere cre
dēdo: aliud temptādo. Deniq̄ȝ ſequitur.
Alia lr̄a
Et† detraxerūt de deo: ⁊ dixerūt:
†male locuti
nunq̄d poterit de⁹ pare mēſam in
ſunt
deſto: Qm̄ pcuſſit petrā ⁊ fluxe
rūt aque: ⁊ torrētes inundauerūt.
Nunq̄d ⁊ panem poterit dare: aut
pare mēſam pplo ſuo: Nō credentes
q̄ petierūt eſcas aīab⁹ ſuis. Non ſic aplus
Jacob⁹ eſcā mentis p̄cepit poſtulari: ſed
a credētib⁹ eā peti admonet: nō temptanti
bus atq̄ȝ detrahētib⁹ deo. Si q̄s aūt vr̄m i
q̄t indiget ſapiā: poſtulet a deo: q̄ dat oīb⁹
affluenr̄: ⁊ nō iproperat ⁊ dabir̄ ei: poſtu
let aūt in fide nihil heſitās. Hāc fidem nō
habebat generatio q̄ cor nō direxit ſuuȝ: ⁊

nō erat credit⁹ cū deo ſpūs eius. †Pro
Alia lr̄a
pter hoc audiuit dn̄s ⁊ diſtulit: ⁊
†Ideo
ignis accenſus eſt in Jacob: ⁊ ira
aſcendit in iſrl̄. Expoſuit q̄d ignem di
xerit. Irā q̄ppe appellauit ignē: q̄ȝ q̄ȝ mltos
ꝑpe etiam ignis accenderit. Quid ḡ ē qđ
ait: Audiuit dn̄s ⁊ diſtulit: An diſtulit eos
introducere in terrā ꝓmiſſionis q̄ ducebā
tur: qđ intra paucos dies fieri poterat: Sȝ
ꝓpter pctā in heremo ſuerāt ꝯterēdi: vbi ⁊
ꝯtriti ſunt ꝑ q̄draginta annos. Qđ ſi ita ē:
diſtulit ḡ pplm̄: nō iſtos ipos q̄ temptātes
detrahebant deo: Nā oēs in heremo per
ierūt: ⁊ filij eorū in terrā ꝓmiſſiōis ingreſſi
ſunt. An diſtulit penā vt p̄us ſatiaret etiaȝ
infidelē ꝯcupiam: ne ꝓpterea putaret̄ ira
tus: q̄ h̄ ab illo licet tēptantes ⁊ detrahen
tes petebāt qđ facere nō poſſz: Audiuit ḡ
⁊ diſtulit vindicare: ⁊ poſtea q̄ȝ fecit qđ eū
illi facere nō poſſe putauerūt: ita ira aſcen
dit in iſrl̄. Deniq̄ȝ vtrūq̄ȝ breuir̄ poſitum:
deinceps apte ordinē narratiōis exequir̄.
Quia nō crediderūt in deo: nec
ſperauerūt in ſalutare ei⁹. Nā cū di
xiſſet: ⁊ q̄re ignis accēſus ē in Jacob: ⁊ ira
aſcēdit in iſrl̄: id ē q̄ nō crediderūt in deo:
nec ſperauerūt in ſalutare ei⁹: ꝯtinuo ſub
ñciēs q̄ȝ euidētius bn̄ficijs ingti fuerunt.
Et mādauit: inq̄t: nubib⁹ deſuper
⁊ ianuas celi apuit. Et pluit illis
māna ad mādūcandū: ⁊ panē celi
dedit eis. Panem angeloꝝ mā
Alia lr̄a
ducauit homo: cibaria miſit eis in
†abundan
†abūdantiā. Tranſtulit auſtrū de
celo: ⁊ induxit i virtute ſua africū.
Et pluit ſup eos ſicut puluerē car
nes: ⁊ ſicut arenam maris volati
lia pēnata. Et ceciderūt in medio
caſtroꝝ: circa tabernacula eorum.
Et mādūcauerunt ⁊ ſaturati ſunt
nimis: ⁊ deſideriū eorum attulit
Alia lr̄a
eis: nō ſūt† priuati a deſiderio ſuo.
†fraudati
Ecce q̄re diſtulerat. Quid aūt diſtulerat
Alia lr̄a
audiamus. Adhuc† eſca erat in ore
†eſce eoꝝ
ipoꝝ: ⁊ ira dei aſcēdit† in eos. Ec
†ſuper
ce q̄d diſtulerat. Prius eni diſtulit: ⁊ po
ſtea ignis accēſus ē i Jacob: ⁊ ira aſcēdit i
iſrl̄. Diſtulerat ḡ vt p̄us faceret qđ eū facē
nō poſſe crediderāt: deinde infert qđ eos
pati oportebat. Naȝ ſi ponerēt i deo ſpem
ſuā: nō ſolū eis illa deſideria carnis: ſ etiā
ſpūs iplerent̄. Qui eni mādauit nubib⁹ de
ſup: ⁊ ianuas celi apuit: ⁊ pluit ill̄ māna ad
mādūcādū: ⁊ panē celi dedit eis: vt panē
āgeloꝝ mādūcarȝ hō: q̄ cibaria miſit eis i

abūdantia: vt ſatiaret incredulos: non eſt
inefficax dare credentib⁹ verꝫ ipm̄ de celo
panem: quē manna ſignificabat: q̄ vere ci
bus eſt angeloꝝ: q̄s dei v̄bū incorruptibi
le incorruptibilit̄ paſcit: qđ vt manduca-
ret hō caro factū ē: ꝛ habitauit i nob. Ipſe
enī panis p̄ nubes euāgelicas vniuerſo or
bi pluit: ꝛ aptis p̄dicatorū cordib⁹ tanq̄ ce
leſtibus ianuiſ: nō murmurāti ꝛ temptanti
ſynagoge: ſ̄ credēti ꝛ in illo ſpem ponenti
eccl̄ie p̄dicat̄. Qui trāſtulit auſtrū de celo
ꝛ induxit in v̄tute ſua africū: ꝛ pluit ſup il-
los ſicut puluerē carnes: ꝛ ſicut arenā ma-
ris volatilia pennata: Et ceciderūt in me-
dio caſtrorū ipoꝝ circa tabernacula eorū:
ꝛ māducauerūt ꝛ ſaturati ſunt nimis: ꝛ de-
ſideriū eorū attulit eis: nec ſunt p̄uati a de
ſiderio ſuo. Poſt ꝛ nō temptantiū: ſ̄ credē
tium p̄uulā fidē: carne editis vocū ſignis:
ꝛ p̄ aerē tranſcurrētibus tanq̄ volatilibus
paſcere: nō tn̄ ab aquilone venientib⁹: vbi
frigus ꝛ caligo p̄ualet: id eſt eloquentia q̄
huic ſeculo placet: ſ̄ transferēdo auſtrū de
celo: Quo niſi ad terras: vt qui in fide ſūt
p̄uuli: audiendo terreſtria: nutriant̄ ad ca
pienda celeſtia? Si enī terreſtria inq̄t dixi
vobis ꝛ nō credidiſtis: quō ſi celeſtia dixe
ro vobis credetis? Trāſlatus enī erat ille
de celo quodāmō vbi mēte exceſſerat deo
vt temp̄ans eis eſſꝫ q̄bus dicebat: Nō po
tui vobis loqui q̄ſi ſp̄ualib⁹: ſed q̄ſi carna-
libus. Ibi enī audierat ineffabilia v̄ba: q̄ i
terra illi nō licebat loq̄ p̄ verba ſonātia q̄-
ſi p̄ volatilia pennata. Et inducēdo in v̄tu
te ſua africum: h̄ eſt p̄ ventos meridianos
feruētes ꝛ lucentes p̄dicantiū ſp̄ūs: ꝛ hoc
in v̄tute ſua: ne ſibi tribuat africus qđ ha-
bet ex deo. Veniūt aūt vltro iſti venti ad
hoīes: ꝛ apportāt eis v̄ba diuinitus miſſa:
vt in ſuis ſedibus ꝛ circa tabernacula ſua
colligāt eiuſmodi volatilia: ꝛ adoret vnuſ
quiſq̄ dn̄m de loco ſuo oēs inſule gētiuꝫ.
Sꝫ infidelib⁹ tanq̄ praue ꝛ amaricanti ge
nerationi cū adhuc eſca eſſet i ore ipoꝝ ira
dei aſcēdit in eos. Et occidit i pluri
mis eorū. Hoc eſt plurimos eorū: vel ſi
cut nōnulli codices hn̄t. Pingues eo-
rum. Qđ q̄dem in grecis quos habuim⁹
nō inuenim⁹: ſ̄ ſi hoc eſt verius: q̄d aliō in
telligendi ſunt pingues eorū: niſi in ſuper
bia p̄ualētes. De q̄b⁹ dr̄: Prodiit q̄ſi ex
adipe iniq̄tas eorū. Et electos iſrl̄ im-
pediuit. Erant illic etiā electi: quorum fi
dei nō contemp̄abatur generatio praua ꝛ
amaricās. Impediti ſunt aūt: ne aliq̄d eis
p̄deſſent: q̄bus paterno affectu ꝯſulere cu
piebāt. Quib⁹ enī de⁹ iraſcit̄: q̄d miſcđia
ꝯfert̄ humana? An poti⁹ ſic cū eis cōpedi-
tos etiā electos intelligi voluit: vt q̄ mente
ꝛ vita diſcernebant̄ ad exemplū: non iuſti
cie tantū: ſ̄ etiam patiē cuꝫ ill' moleſtias ſu
ſtinerent? Nam ſanctos cū peccatoribus
nō ob aliam forſitan cauſam etiā captiuos
ductos eſſe didicimus: q̄m in grecis co-
dicib⁹ nō αναποδισεν qđ eſt impediuit: ſ̄
συνεποδισεν legim⁹: qđ eſt poti⁹ cōpedi-
uit. Sꝫ generatio p̄ua ꝛ amaricās. In
oībus hiſ peccauerūt adhuc: ꝛ nō
crediderūt in mirabilib⁹ ei⁹. Et
defecerunt in vanitate dies eoꝝ.
Cum poſſent ſi crederēt dies in veritate ſi
ne defectu habere apud eū: cui dictuꝫ eſt:
Anni tui non deficiēt. Defecerūt ergo in vani
tate dies eorū. Et anni eorū cū feſtia-
tione. Feſtinat̄ q̄ppe tota vita mortaliuꝫ:
ꝛ que videt̄ p̄lirioꝛ: vapoꝛ eſt aliquanto
diuturnioꝛ. Verum cum occideret Alia lr̄a non habet
eos querebāt eum. Non p̄pt̄ eternaꝫ
vitam: ſ̄ vaporem citius finire metuētes.
Querebant ergo eū nō vtiq̄ hi quos occide-
rat: ſed q̄ exemplo eoꝝ occidi timebant.
Sic autem de illis ſcriptura locuta eſt tan
q̄ hi deum quererēt qui occidebant̄: quia
vnus populus erat: tanq̄ de vno corpore
dicitur. Et reuertebantur ꝛ dilucu-
lo veniebāt ad eum. Et rememo- Alia lr̄a quia
rati ſunt q̄m deus eſt adiutoꝛ eorū
ꝛ deus excelſus redemptoꝛ eorū ē.
Sed hoc totū p̄pter acq̄renda tp̄alia bo-
na: ꝛ vitāda tp̄alia mala. Nam q̄ p̄pt̄ bn̄-
ficia terrēa deū q̄rebāt: nō vtiq̄ deū: ſ̄ illa
q̄rebāt: qꝛ eo mō timore ſuili: n̄ liberali di-
lectōe de⁹ colit̄. Sic ergo de⁹ nō colit̄: h̄ enī co
litur qđ diligit̄. Vn̄ qꝛ deus rebus omib⁹
maioꝛ ꝛ melioꝛ inuenit̄: plus oībus diligē-
dus eſt vt colat̄. Deniq̄ h̄ ſequētia videa
mus. Et dilexerūt eū: inq̄t: i ore ſuo
ꝛ in lingua ſua mētiti ſūt ei. Coꝛ Alia lr̄a non habet
aūt ipoꝝ nō erat rectū cū eo: nec fi-
deles habiti ſunt in teſtamēto ei⁹.
Aliud in lingua eorū: aliud in corde eorū
inueniebat: cui ſecreta hoīm nuda ſunt: et
ſine vllo obſtaculo q̄d potius amarent vi-
debat. Rectum itaq̄ coꝛ cū deo eſt: q̄n̄ p̄
pter deum q̄rit deū. Vnā q̄ppe concupiuit
a dn̄o: hanc requiret: vt inhabitet i domo
domini ſemper: ꝛ contempletur eius dile-
ctioneꝫ: cui dicit: Coꝛ fideliuꝫ ſaturaboꝛ:

non ollis carniũ egyptiorũ: nec melonib⁹
⁊ peponib⁹ ⁊ allio ⁊ cepiſ: que generatio p̄
ua ⁊ amaricans etiam pani celeſti prefere-
bat: nec m̄āna viſibili atq̃ ipis volatilibuſ
pennatis: ſ; ſaturabor cum manifeſtabitur
gl̄a tua. Hec ē eni hereditas noui teſtamē
ti: in quo illi fideles habiti nō ſunt: cui⁹ t̄n
fides etiā tunc qñ velabat erat in electis:
⁊ nūc qñ iam reuelata eſt: nō eſt in m̄lt̄ vo
catis. Multi eni ſunt vocati: pauci autem
electi. Tal' ergo erat generatio p̄ua ⁊ ama-
ricans: etiam cū deū q̄rere videret: diligēſ
in ore: ⁊ in lingua mentiēs: in corde autez
nō recto cū deo: vbi eam potius diligebat
ꝓpter q̄ dei adiutorium req̄rebat. Ipſe
aūt eſt miſericors: ⁊ ꝓpiti⁹ fiet pec
Alia lra cat' eoꝝ: ⁊ n̄ diſpdet eos. Et abū
taverteret dauit vt ᵗauertat iram ſuam: ⁊ non
accendit oēm irā ſuā. Et recorda
tus eſt q: caro ſunt: ſpūs vadens ⁊
Alia lra trediens non ᵗreuertens. In his verbis multi ſi
bi iniq̄tatis impunitatē de diuina miſcōdia
pollicent: etiā ſi tales eſſe pſtiterit: qualis
generatio iſta deſcribit praua ⁊ amaricās
que cor nō direxit ſuū: ⁊ nō eſt credit⁹ cum
deo ſpūs eius: q̄bus ꝯſentire non expedit.
Si eni vt ſ̄m ipos loquar. de⁹ fortaſſe non
pdet nec malos: ſine dubio non perdet bo
nos. Cur g̃ nō potius eligim⁹: vbi dubi-
tatio nulla eſt: Nam qui in lingua ſua men
tiunt: illi cū aliud habeat cor eorū: putant
vtiq̃ ⁊ volūt qñ penam eternā talibus cō-
minat: etiam deū eſſe mendacē. S; cū ipſi
eum mentiendo nō fallāt: ille verū dicēdo
non fallit. Hec itaq̃ v̄ba diuinorum elo-
quiorū de q̄bus ſibi generatio praua blan
ditur: n̄ ea deprauet ſicut cor ſuū: q: ⁊ illo
deprauato: iſta recta pſiſtunt. Prio q̄ppe
ſ̄m hoc intelligi pōt q̄ in euāgelio ſcriptuz
eſt: Ut ſitis ſicut pr̄ veſter q̄ in cel' eſt: q̄ fa-
cit oriri ſolem ſuum ſup bonos ⁊ malos: ⁊
pluit ſup iuſtos ⁊ iniuſtos. Quis enim nō
videat q̄ta miſcōdie patiā mal' parcat: S;
añ iudiciū. Sic g̃ pepcit illi gēti: vt non ac
cenderet oēm irā ſuā ad eā penit⁹ eradicā
dam atq̃ finiendā: qd̄ in v̄bis ei⁹ ⁊ inſ̄ceſ-
ſione ꝓ pctis eoꝝ Moyſi ſui eius euiden
ter apparet: vbi de⁹ dicit: Deleam eos ⁊ fa
ciam te in gentez magnam. Ille intercedit
paratior deleri ꝓ ipis q̄ ipos: ſciens apd̄
miſericordez ſe id agere: qui qm̄ nullo mō
deleret ipm̄: etiā ill' ipis parceret ꝓpt̄ ipm̄.
Videam⁹ eni q̄tū pepcerit: ⁊ adhuc pcit.
Nam introduxit eos in terrā ꝓmiſſiōis: et

ſuauit eā gentē quouſq̃ ſe chriſtū inſici-
endo ſceleri oīm maxio colligarent: quod
eos ex illo regno eradicatos: p cūcta gen-
tium reg̃ diſſeminauit: non vtiq̃ deleuit: ſ;
manet idem ppl's ꝓlis ſucceſſiōe ſuat⁹: ve
lut Cayn ſigno accepto ne q̄s eū occidat:
id eſt penitus pdat. Ecce quēadmodū im
plet quod dr̄: Ipſe aūt eſt miſericors: ⁊ pro-
pitius fiet peccatis eorū: ⁊ nō diſpdet eoſ:
⁊ abūdauit vt auertat irā ſuā: ⁊ nō accen-
dit omnē irā ſuā: q: ſi omis ira eius: id eſt
q̄tum digni ſunt in eis accenderet: gēs il-
la nulla relinqueret. Ita deus cui cantat
miſcōdia ⁊ iudiciū: ⁊ in iſto ſeculo p miſeri-
cordiā facit oriri ſolē ſuū ſup bonos ⁊ ma-
los: ⁊ in fine ſeculi p iudiciū ab eterna luce
ſua ſepatos: eternis tenebris punit maloſ.
Deinde ne vim diuinis v̄bis īferre videa-
mur: ⁊ vbi dictū eſt: nō pdet eos: nos dica
mus: ſ; poſtea pdet eos. De hoc ipō p̄ſenti
pſalmo: vſitatiſſimā ſcripture locutionem
aduertam⁹: vñ iſta q̄ſtio multo diligenti⁹
veriuſq̃ ſoluat. Certe de his ipis loquēs
paulopoſt: cū memoraſſet q̄ ꝓpt̄ eos egy-
ptij ppeſſi fuerant: cōmemorās etiam vlti
mā plagā: Et pcuſſit inq̄t omne p̄mitiuuz
in t̄ra egypti: p̄mitias laboris eorū i taber
nacul' cham. Et abſtulit ſicut oues ppl'm
ſuū: ⁊ pduxit eos tāq̃ gregē in deſerto. Et
eduxit eos in ſpe ⁊ nō timuert: ⁊ inimicos
eorū opuit mare: Et induxit eos in mōtez
ſanctificatōis ſue: montē quez acq̄ſiuit de-
xtera eius: ⁊ eiecit a facie eorū gētes: ⁊ ſor-
te diſtribuit eis terraz in funiculo diſtribu-
tionis. Si quis ad hec v̄ba nobis inferēs
queſtionez dicat: quia eis hec oīa collata
eſſe cōmemorant: cū ipi nō fuerint pducti
in terram ꝓmiſſionis: q̄ ab egypto liberati
ſunt: qm̄ illi mortui ſunt: Quid responde-
bimus niſi eos dictos: quia idem ipe po-
pulus fuit p ſucceſſionē filiorū: Sic g̃ cum
audiuimus maxime: quia futuri tp̄is ver-
ba ſunt: Et ꝓpitius fiet peccatis eorum: ⁊
nō diſperdet eos: ⁊ abūdauit vt auerteret
iram ſuā: ⁊ nō accendit omnē irā ſuā. In-
telligamus in his impletū: de q̄b⁹ dic̄ apo
ſtolus: Sic ergo ⁊ in hoc tempe reliq̄e per
electionē gratie ſalue facte ſunt. Vñ etiam
dicit: Nunquid reppulit deus plebez ſuā:
Abſit. Nā ⁊ ego iſraelita ſū ex genere Iſra
el: de tribu Beniamin: hebre⁹ ex hebreis.
Hos igitur ſcriptura preuidit qui in chri-
ſtum fuerant ex iſto populo crediturí ⁊ ac-
cepturi peccatorum remiſſionem: vſq̃ ad

illud maximum: q insanientes ipſum me-
dicum pemerunt. Hinc omnino dictū eſt:
Ipe aūt eſt miſericors: ⁊ ꝓpitius fiet pctis
eorū: ⁊ nō pdet eos: ⁊ abūdauit vt auerte-
ret iram ſuā: qꝛ etiam illō remiſit: q ab eis
vnicus filius eius occiſus ē. Et nō accen-
dit oēm irā ſuā: qꝛ reliquie ſalue facte ſūt.
Et recordatus ē: qꝛ caro ſunt: ſpūs vadēs
⁊ nō reuertens. Ideo eos vocādo ⁊ miſe-
rando p ſuam grām ipe reuocauit: qꝛ per
ſeipos redire nō poſſent. Quō eni redit ca
ro ſpūs ambulans ⁊ nō reuertēs: vrgente
ſe in ima maloꝝ: atq longinq pōdere meri
torū: niſi p electionem grē: q nō meritis tā-
q merces reddit: ſ tanq donū gratis da-
tur: vt iuſtificet impius: ⁊ redeat ouis pdi-
ta: nō tamen in virib⁹ ſuis: ſ in humeris re
portata paſtoris: que ſe pdere potuit: dum
ſponte vagaret: ſe aūt inuenire nō potuit.
Nec omnino inueniret: niſi paſtoris miſe-
ricordia quereret. Nō enim ⁊ ille filius ad
hanc ouem nō ptinet: q reuerſus in ſemet-
ipm dixit: Surgā ⁊ ibo ad prēm meū. Oc
culta itaq vocatiōe ⁊ inſpiratiōe etiaz ipe
queſitus eſt ⁊ reſuſcitatus: nō niſi ab illo q
viuificat oīa. Et inuentus: a quo: niſi ab il
lo qui venit ſaluare ⁊ qrere quod pierat:
Mortuus eni erat ⁊ reuixit: pierat ⁊ inuen
tus eſt. Nā ⁊ illa non leuis ſic ſolueret que
ſtio qō in ꝓuerbijs ſcriptum eſt: cū de via
iniqtatis ſcriptura loqueret: Omēs q am-
bulant in ea nō reuertant. Sic eni dictuz ē
qſi de iniqs hoibus deſperādum ſit. Scri
ptura vo grām cōmendauit: quia p ſeipm
hō pōt in illa ambulare: nō pōt aūt per ſe-
ipm redire: niſi gratia reuocatus. Hi ergo
praui ⁊ amaricantes. Quotiens ex-
acerbauerūt eū in deſerto: †⁊ ira cō
citauerūt eū in inaquoſo. Et cōuer
ſi ſunt ⁊ temptauerūt deū: ⁊ ſctūz
iſrl exacerbauerūt. Eandē illoꝝ infide
litatē repetit: quaz ſupius iam cōmemora
uerat: ſed repetendi cauſa eſt: vt cōmemo-
rent plage qs infixit egyptijs ꝓpter illos:
q omīa vtiq recordari debuerūt: neq ex-
iſtere ingrati. Deniq qd ſequit. Non
ſunt recordati man⁹ ei⁹: die qua re
demit eos de manu tribulātis. Et
incipit dicē q fecit egyptijs. †Poſuit i
egypto ſigna ſua: ⁊ pdigia ſua i cā
po thaneos. Et cōuertit in ſāgui
nem flumīa eorū: ⁊ imbres eorū ne
biberent: Vel potius. manationes
aquaꝝ. Sicut nōnulli melius intelligūt:

Alia lra / on habet

Alia lra. / †Sicut

qō grece ſcriptū ē Τα ομβρηματα: qs latīe
ſcaturigines dicim⁹: ab imo aquas ebulli-
entes. Foderūt eni egyptij ⁊ ſanguinem ꝓ
aqs inuenerunt. Miſit in eos cyno-
miā ⁊ comedit eos: ⁊ ranā ⁊ diſp-
didit eoſ. Et dedit erugini †fructū
eorū: ⁊ labores eorū locuſte. Et oc
cidit in grādine vineas eoꝝ: ⁊ mo
roſ eoꝝ in pruina. Et tradidit grā
dini iumēta eorū: ⁊ poſſeſſionē eo-
rum igni. Miſit in eos iram indi
gnationis ſue: indignationē ⁊ irā
⁊ tribulationem: †immiſſionē per
angelos maloſ. Viā fecit ſemite
ire ſue: ⁊ non pepcit a morte aīaꝝ
eorū: ⁊ iumēta eorū in mortem cō-
cluſit. Et pcuſſit omē †primitiuū
in terra egypti: primitias †laborū
ſuorum in tabernaculis cham.
He omēs egyptiorū pene allegorica int-
ptatione exponi poſſunt: ꝑut ea qſq itelli
gere: ⁊ rebus ad quas deferēde ſunt com-
pare voluerit. Qō nos quoq facere tem-
ptabim⁹: tāto aptius facturi: qtomagl di-
uinitus fuerim⁹ adiuti. Ad h enim pſalmi
huius illa vba cōſtringunt: vbi dictuz eſt:
Aperiam in pabolſ os ſuū: eloquar ꝓpoſi
tiones ab initio. Propter h quippe etiam
aliqua hic dicta ſunt: q omnino accidiſſe
egyptijs nō legim⁹: cum oēs eoꝝ plage in
Exodo diligentiſſime ex ordine ɔtexant:
vt qm id qō ibi nō dictum eſt: nō fruſtra i
pſalmo dictuz certi ſum⁹: neq id interptari
niſi figurate poſſumus ſil intelligam⁹: etiā
cetera que facta eſſe cōſtat ob aliquā figu-
ratam ſignificationē facta atq cōſcripta.
Facit enim hoc ſcriptura in multis locl ꝓ-
pheticorū eloquiorū: dicit aliqd qō in illa
re geſta quā videt cōmēorare nō inueit: i-
mo ⁊ alit eē iueit: vt hic intelligat n h dicē
qō pōt putari: ſz aliud potius quod magl
debet aduerti: ſicuti eſt illud: Dominabit
a mari vſq ad mare: ⁊ a flumine vſq ad
terminos orbis terre: Qō in illi⁹ Salomo
nis regno cōſtat nō eſſe completū: de quo
putari poſſet iſte pſalmus loqui: cū de chri
ſto domino loqueret. In plagis ergo egy-
ptiorū que ſunt in libro qui Exodus nomi
natur: vbi maxime ſcriptura curauit: vt ea
qbus afflicti ſunt oīa ex ordine diceret:
nō inuenit qō habet iſte pſalmus: Et de-
dit erugini fructus eorū. Illud etiā quod
cum dixiſſet: Et tradidit grandini iumen-
ta eorū: addidit: Et poſſeſſionē eorū igni.

Alia lra / †fructus

Alia lra / †immiſſiones

Alia lra. / † pmogenitū / †omnis labo/ris eorū.

De iumentis grandine occiſis legitur in
Exodo: ꝙ ṽo poſſeſſio eorum igne crema
ta ſit: omnino non legimus. Quãuis vo-
ces ⁊ ignis cum grandine fieret: ſicut toni
trua cum fulgoꝛib⁹ ſolẽt: nõ tñ ſcriptum eſt
aliq̃d traditũ igni vt arderet. Deniqꝫ mol
lia q̃ ledere grando nõ poterat: dicũt̃ non
eſſe ꝑcuſſa: id eſt duris ictibus leſa: q̃ po-
ſtea comedit locuſta. Item ꝙ hic dicitur:
Et moꝛos eoꝝ in pruina: nõ ẽ in Exodo:
multũ eñi pruina diſtat a grandine. Nã ſe
renis hyemalib⁹ noctib⁹ pruina terra cane
ſcit. Quid ḡ iſta ſignificẽt: dicat tractatoꝛ
vt põt: iudicet lectoꝛ ⁊ auditoꝛ vt iuſtũ eſt.
Aqua in ſanguinẽ cõuerſa mihi videtur ſi
gnificare de rerũ cauſis ſentire carnaliter.
Cynomia canini moꝛes ſunt: q̇ nec paren-
tes qñ naſcunt̃ vident. Rana ẽ loquaciſſi
ma vanitas. Rubigo occulte nocet: quaꝫ
etiã eruginem nonnulli interp̃tati ſunt: alij
caniculã. Qð malum cui vitioꝝ apti⁹ cõ-
parat̃: niſi qð difficillime apparet: ſicuti eſt
multũ de ſe fidere. Aura eſt eñi noxia que
hoc in fructibus latent̃ opatur: ſicut ĩ mo-
rib⁹ occulta ſupbia: qñ ſe quiſqꝫ putat ali-
quid eſſe cũ nihil ſit. Locuſta ẽ malicia oꝛe
ledẽs: infideli ſcꝫ teſtimonio. Grando eſt
iniq̃tas res alienas auferẽs: vñ furta: rapi
ne p̃dationeſqꝫ naſcunt̃: plus aũt vitio ſuo
vaſtat̃ ipſe vaſtatoꝛ. Pruina ſignificat̃ vi-
tium quo caritas ꝓximi ſtulticie tenebꝛis
velut nocturno frigoꝛe congelaſcit. Ignis
ṽo ſi nõ ille hic cõmemoꝛat̃ q̇ erat in gran-
dine ex fulgurantib⁹ nubibus: qm̃ h̃ dixit:
Tradidit poſſeſſionẽ eoꝝ igni: vbi eam ſi
gnificat vtiqꝫ incenſaꝫ: qð ignis ille feciſſe
non legit̃: immanitatẽ ḡ iracũdie mihi vi-
det̃ ſignificare: qua ⁊ homicidiuꝫ admitti
põt. Moꝛte pecoꝝ figuratũ eſt: q̈ſtum ar
bitroꝛ damnũ pudicitie. Concupiſcẽtiam
q̇ppe qua fetus exoꝛit̃ cõmunẽ cum pecoꝛi
bus habem⁹. Hanc itaqꝫ domitã hr̃e ⁊ oꝛ-
dinatã pudicitie ṽtus ẽ. Moꝛs p̃mitiuoꝝ
eſt amiſſio ipſi⁹ iuſticie: q̃ quiſqꝫ hũano ge
neri ſocial̃ eſt. Sed ſiue ita ſe habeãt harũ
rerũ figurate ſignificatiões: ſiue alit̃: meli⁹
intelligant̃ quem nõ moueat ꝙ decem pla
gis ꝑcutiunt̃ egyptij: ⁊ decem p̃ceptis ſcri
bunt̃ tabule q̇bus regat̃ pp̃ls dei. De qui-
bus ecõtrario inter ſe compandis: id ẽ pla
gis ⁊ p̃ceptis: qm̃ alibi dixim⁹ expoſitionẽ
pſalmi huius: in his onerari nõ opus eſt:
tantũ admonem⁹: qꝛ ⁊ hic ſi nõ eodẽ oꝛdi-
ne: decem tñ egyptioꝝ plage cõmemoꝛãt̃:

dũ ꝓ trib⁹ q̃ ſunt in Exodo: ⁊ h̃: nõ ſũt: id ẽ
cinifes: vlcera: tenebꝛe: alie tres cõmemo
rantur q̃ ibi nõ ſunt: id eſt rubigo: pruina:
⁊ ignis nõ fulgurũ: ſ; cui eſt tradita poſſeſ-
ſio coꝝ quod ibi nõ legit̃. Satis autẽ hic
exp̃ſſum eſt iudicio dei fieri hec in ill' ꝑ an-
gelos malos: in hoc ſeculo maligno: tanqꝫ
in egypto ⁊ in campo thaneos: vbi humi-
les eſſe debem⁹: donec veniat ſeculuꝫ vbi
exaltari ex iſta humilitate mereamur. Naꝫ
⁊ egyptus in hebꝛea lingua tenebꝛas vel
tribulatiões ſignificat: in q̃ lingua thanis
ſicut ſupꝛa cõmemoꝛaui humile intelligit̃
eſſe mandatũ. De angelis ergo mal' ĩ iſto
pſalmo: cum de ipſis plagis loqueret̃ ſic in
terpoſitũ eſt: qð non trãſitoꝛie p̃tereunduꝫ
eſt: Miſit in eos inq̇t iram indignationis
ſue: indignationẽ ⁊ iram ⁊ tribulationem:
immiſſiones ꝑ angelos malos. Eſſe auteꝫ
diabolũ ⁊ angelos eius tam malos vtiqꝫ:
vt eis ignis p̃paret̃ eternus: nullus fidelis
ignoꝛat. Sed imitti ꝑ eos immiſſioneꝫ ſup
quoſlibet a dño deo quos hac pena iudi-
cat dignos: durũ videt̃ eis qui minus ido
nei ſunt cogitare: quemadmodum ſumma
dei iuſticia bene vtat̃ ⁊ malis. Quos q̇dẽ
q̈ſtum ꝑtinet ad eoꝝ ſubſtantiã: quis ali⁹
qꝫ ipſe fecit: Sed malos ipſe nõ fecit: vtitur
tñ eis qm̃ bonus eſt: bene: id eſt cõuenien
ter ⁊ iuſte: ſicut cõtra iniqui creaturis eius
bonis vtunt̃ male. Vtit̃ ḡ deus angel' ma
lis: nõ ſolum ad puniendos malos: ſicuti
in iſtis omib⁹ de quibus loquit̃ pſalmus:
ſicut in rege Achab: queꝫ fallacie ſpũs ex
dei voluntate ſeduxit: vt caderet in bello:
verũetiam ad ꝓbandos ⁊ manifeſtandos
bonos: ſicut fecit in Job. Q2 auteꝫ ꝑtinet
ad iſtam materiã coꝛpalem viſibiliũ elemẽ
toꝝ: puto ꝙ ea poſſunt vti angeli ⁊ boni ⁊
mali: q̈ſtum cuiqꝫ ptãs eſt: quemadmodũ
⁊ homies boni maliqꝫ vtunt̃ talibus: q̈ſtũ
poſſunt ꝓ modulo infirmitatis humane.
Nam ⁊ terra vtimur ⁊ aqua ⁊ aere ⁊ igne:
nõ ſolum in neceſſarijs rebus ſuſtentatio-
nis noſtre: verũ etiam in multis ſupfluis ⁊
ludicris: ⁊ mirabiliter artificioſis opibus.
Naꝫ innumerabilia que appellant̃ mecha
nemata his elemẽtis arte tractatis modi-
ficant̃. Sed in h̃ angelis lõge amplioꝛ eſt
poteſtas ⁊ bonis ⁊ malis: q̈uis vtiqꝫ ma-
ioꝛ bonis: ſed q̈ſtum dei nutu atqꝫ oꝛdine
iubet̃ aut ſinit̃: ſicut ⁊ nob̃. Neqꝫ eñi ĩ his
oĩa que volum⁹ poſſum⁹. In libꝛo autẽ fi-
deliſſimo legim⁹ diabolum potuiſſe etiam

de celo ignẽ immittere: ad ſcti viri tñ peco
rum numerum mirabili ⁊ horrẽdo impetu
ꝯſumẽdũ: qꝺ̓ diabolo tribuere nemo fide
lium fortaſſis auderet: niſi ſancte ſcripture
auctoritate legeret̃. Sꝫ ille vir dei dono iu
ſtus ⁊ fortis ⁊ pie ꝑitus nõ ait: Dñs dedit:
diabolus abſtulit: ſ dñs dedit: dominꝰ ab
ſtulit: optĩe ſciens diabolũ etiaꝫ qꝺ̓ facere
de iſtis elemẽtis poterat: nõ tñ ſuo dei: ni
ſi dño volente ac ꝑmittente fuiſſe facturũ:
maliciã diaboli: ꝯfidebat: qm̃ ꝗs illa in ſe
ꝓbando vteret̃: ſciebat. In filijs v̓o diffi
dentie tanꝗ̃ in ſuis mãcipijs opat̃: quẽad
modũ homĩes in pecoribus ſuis: ⁊ illic ta
men ꝗ̃tum dei iuſto iudicio finit̃. Sꝫ aliꝺ̓
eſt qñ ptãs eius: etiam ſuis ſicut ei placet
tractandis maiore ptãte ꝓhibet̃: aliud qñ
ei ptãs etiam in eos ꝗ̇ ab illo alieni ſunt da
tur. Sicut hõ de pecore ſuo ꝓ humano ca
ptu facit qꝺ̓ vult: nec ſane facit ſi ꝓhibeat̃
a ptãte maiore. De alieno aũt pecore vt fa
ciat: expectat ſibi ptãteꝫ dari ab illo cuiꝰ ẽ.
Ibi ergo ptãs que fuerat ꝓhibet̃: hic autẽ
que nõ fuerat tribuit̃. Que cuꝫ ita ſint: ſi ꝑ
angelos malos deus illas plagas inflixit
egyptijs: nũꝗd audebimꝰ dicere: ⁊ aquaꝫ
in ſanguinem ꝑ eoſdem angelos verſam:
⁊ ranas ꝑ eoſdem angelos factas? Quoꝝ
ſimilia etiã magi pharaonis veneficijs ſu
is facere potuerũt: vt angeli mali ex vtra
ꝗ̃ pte ꝯſiſterẽt: hinc illos affligẽtes: inde
fallenteſ: ſm iudiciũ ⁊ diſpenſationẽ iuſtiſ
ſimi ⁊ omĩpotentiſſimi dei iuſte vtẽtis etiã
iniquorũ malicia nõ audeo dicere. Unde
eñi ſcinifes facere magi pharaonis minime
potuerũt? An qꝛ hoc ꝑmiſſi: ipi angeli ma
li non ſunt? An quod verius dicendũ eſt:
occulta cauſa eſt: ⁊ vires noſtre inꝗſitiõis
excedit? Nam ſi ꝓpterea ꝑ malos angelos
illa deũ feciſſe putauerimꝰ: qꝛ pene inflige
bantur: nõ bñficia p̃ſtabant̃: tanꝗ̃ nemini
deus penas irroget ꝑ angelos bonos: ſꝫ ꝑ
illos velut militie celeſtis carnifices: con
ſequẽs erit: vt etiã ſodomã ꝑ malos ange
los euerſam eſſe credamꝰ: ⁊ malos ãgelos
Abraaꝫ ⁊ Loth hoſpitio ſuſcepiſſe vide
antur: quod abſit: vt cõtra ſcripturas ap
tiſſimas ſentiamꝰ. Claret igit̃ iſta hoibꝰ fie
ri ꝑ bonos ⁊ malos angelos poſſe. Quid
aut qñ fieri oporteat me latet: illum v̓o qui
facit nõ latet: ⁊ cui voluerit reuelare: Uerũ
tamẽ ꝗ̃tum nr̃e intentioni ſcriptura diuia
moderat̃: malꝰ penas irrogari: ⁊ ꝑ bonos
angelos ſicut ſodomitis: ⁊ ꝑ malos ange
los ſicut egyptijs legimus: iuſtos v̓o cor
poralibꝰ penis ꝑ bonos angelos tempta
ri ⁊ ꝓbari nõ mihi occurrit. Qꝺ̓ v̓o ptinet
ad p̃ſentẽ pſalmi huiꝰ locũ: ſi ea ꝗ̇ mirabili
ter de creaturis facta ſunt: malꝰ angelis tri
buere nõ audemꝰ: habemꝰ qꝺ̓ eis tribuere
ſine dubitatiõe poſſumꝰ: mortes pecorum:
mortes p̃mitiuorũ: ⁊ illud maxĩe vñ religa
ta ſunt omĩa obdurationẽ cordis illorum:
vt ppl̃m dei nollent dimittere. Hanc enim
iniquiſſimã ⁊ malignitſſimã obſtinationeꝫ
deus cũ facere dicit̃: nõ inſtigando ⁊ inſpi
rando: ſ deſerendo facit: vt illi opent̃ in fi
lijs diffidẽtie: qꝺ̓ deus debite iuſteꝗ̃ ꝑmit
tit. Nam ⁊ illud qꝺ̓ Eſaias ꝓpheta dicit:
Dñe ecce tu iratus es: ⁊ nos peccauimus:
ꝓpterea errauimꝰ: ⁊ facti ſumꝰ ſicͭ immundi
oẽs: ea ratiõe intelligit̃. Preceſſit eñi ali
quid vnde deus iuſtiſſime iratꝰ ab eis ſuũ
lumen auferret: vt in peccata ꝗ̇ nulli tergi
uerſatione defendi pñt: nõ eſſe peccata: ce
citas humane mẽtis offenderet ab itinere
iuſticie deuiando ⁊ errando. Et qꝺ̓ in alio
pſalmo ſcriptum ẽ de his ipis egyptijs: qꝛ
deꝰ cõuerterit cor eorũ vt odiſſẽt ppl̃m eiꝰ:
⁊ dolum facerẽt in ſuos eius: bñ creditur
deus feciſſe ꝑ illos angelos malos: vt etiã
vitioſe mentes filiorum infidelitate: ꝑ eos
angelos ꝗ̇bus eadẽ amica ſunt vitia exci
tarent̃ in odiũ ppl̃i dei: atꝗ̃ ad terrẽdos ⁊
corrigendos bonos illa mirabilia ſequerẽ
tur. Illa etiã mala morũ ꝗ̇ his corꝑalibus
plagiſ ſignificata eẽ p̃diximꝰ. Propter qꝺ̓
dictũ ẽ: Aperiam in ꝑabolis os meũ: per
malos angelos exerceri in eos ꝗ̇ illis diui
na equitate ſubdunt̃ ꝯuenientiſſime credi
tur. Neꝗ̃ eñi cũ ſit quod ait apl̃s. Tradi
dit illos deus in cõcupiſcẽtias cordis eo
rum: vt faciãt que nõ conueniũt: non illic
mali angeli: tanꝗ̃ in materia ſui opis ver
ſantur ⁊ gaudẽt: quibus iuſtiſſime ſubdita
eſt vitioſitas humana: p̃ter eos quos libe
rat gratia. Et ad hec quis idoneus? Unde
cuꝫ dixiſſet: Miſit in eos iram indignatio
nis ſue: indignationẽ ⁊ iram ⁊ tribulatiõꝫ:
immiſſionẽ ꝑ angelos malos: illud quod
addidit. viam fecit ſemite ire ſue: cuiꝰ tan
dem acies ſufficit penetrare: vt itelligat ca
piatꝗ̃ ſententiã in tanta ꝓfunditate latitã
tem? Erat enim ſemita ire dei: que egyptio
rum impietateꝫ occulta equitate puniret:
ſ eidẽ ſemite viã fecit: vt eos tãꝗ̃ ex abdi
tis ꝑ malos angelos ĩ manifeſta ſcelera ꝓ
ducẽs: ĩ euidẽtiſſimos ipſos euidẽtiſſime

vīdicaret. Ab hac ꝑtāte malorū angeloꝝ
nō liberat hoīez niſi gr̄a dei: de q̄ dic̄ apl's.
Qui eruit nos de ꝑtate tenebraꝝ: ⁊ trāſtu
lit in regnū filij claritatis ſue: cui⁹ rei ꝓplus
iſte figurā gerebat cum eſſet erut⁹ de ꝑtāte
egyptioꝝ: ⁊ tranſlatus in regnū terre ꝓmiſ
ſionis fluentis lac ⁊ mel: qđ ſuauitatem ſi-
gnificat gr̄e. Sequit̄ ergo poſt cōmemora
tionem plagarū egyptiorū pſalmus ⁊ dic̄.
Et abſtulit ſicut oues populū ſuū:
et ꝑduxit eos tanq̄ʒ gregē in deſer
to. Et deduxit eos in ſpe ⁊ non ti
muerunt: ⁊ inimicos eoꝝ operuit
mare. Tāto fit h̄ meli⁹: q̄ʒto interius: vbi
eruditi de ꝑtāte tenebraꝝ in regno dei mē
te trāfferimur: ⁊ ſc̄m paſcua ſpūalia efficie-
mur oues dei ambulātes in hoc ſeculo ve
lut in deſerto: qm̄ nemini eſt fides nr̄a con
ſpicua. Unde dicit apl's: Uita vr̄a abſcō-
dita eſt cū chriſto in deo. Deducimur aūt
in ſpe: qm̄ in ſpe ſalui facti ſumuſ: nec time
re debemus. Si eni deus ꝓ nobis: q̄s cō-
tra nos? Et inimicos noſtros operuit ma-
re: Aboleuit in baptiſmo remiſſio peccato
rum. Deinde ſequit̄. Et induxit eos
in montē ſanctificatiōis ſue: Quan
to magis in ſanctā eccleſiā. Montē quē
acq̄ſiuit dextera eiuſ. Quanto ē eccle
ſia ſublimioꝛ quā acq̄ſiuit dextera eiuſ. de
quo dictum eſt: Et brachiū domī cui reue
latū ē? Et eiecit a facie eoꝝ gētes:
Et a facie fideliū ſuorū. Nam quodāmo-
do gentes ſunt gentiliū errorū maligni ſpi
ritus. Et ſorte diuiſit eis terrā† funi- Alia lra † in
culo diſtributionis. Et in nobis om-
nia oꝑatur vnus atq̄ʒ idem ſpūs: diuidēs
ꝓpria vnicuiq̄ʒ ꝓut vult. Et habita-
re fecit in tabernaculis eoꝝ: trib⁹
iſrl'. In tabernacul' inq̄ʒ gentiuʒ habitare
fecit tribus iſrl': qđ ſpūaliter ſic melius de-
ſiderandū puto: vt in celeſtē gl'am vn̄ pec
cantes angeli eiecti ſunt: nos ꝑ chriſti gra
tiam ſubleuemur. Illa eni generatio pra-
ua ⁊ amaricās: qm̄ iſtis bn̄ficijs corꝑalib⁹
imponebat tunicā vetuſtatis. †Tēpta- Alia lra †Et
uerūt† adhuc ⁊ exacerbauerūt deū †non habet
excelſum: ⁊ teſtimonia ei⁹ nō cuſto
dierūt. Et auerterūt ſe ⁊ non ſua
uerunt pactū: quēadmodū pr̄es eo-
rū. Pacto eni quodam ⁊ placito dixerūt.
Oīa que locutus ē dn̄s deus nr̄: faciemuſ
⁊ audiem⁹. Notandū ſane qđ ait: Quem-
admodū patres eoꝝ: cū ꝑ totum pſalmi te
xtum tanq̄ʒ de hominibus eiſdem loq̄ vide-
retur: Apparet tamē nunc de illis dici: qui
iam erant in terra ꝓmiſſionis: ⁊ patres eo-
rum dictos q̄ in heremo amaricauerunt.
Cōuerſi ſunt: inquit: in arcū prauū.
Uel ſicut alij codices habēt. In arcū †ꝑ
uerſum. Quid aūt hoc ſit: in eo qđ ſeq̄t̄: Alia lra †non hab
magis apparet vbi ait. †Et in irā cōci
tauerūt eū in collib⁹ ſuis. In idola-
triam eos ꝓſiluiſſe ſignificat. Arcus ergo
ꝑuerſus eſt: non ꝓ nomīe domī: ſed ꝯ no-
men domī: q̄ dixit eidem ꝓplo: Non erunt
tibi dij alij preter me. Per arcū aūt ſignifi
cat animi intentionē. Hoc ip̄m deniq̄ʒ pſal
mus plenius exp̄mens. Et in ſculptili-
bus ſuis: inq̄t: ad emulationē eū ꝓ-
uocauerūt. Audiuit de⁹ ⁊ ſpreuit
Id eſt aduertit ⁊ vindicauit. Et ad nihi
lū redegit† nimis iſrl'. Deo q̄ppe ſper Alia lra †valde
nente q̄d remanſerunt: qui deo adiuuante
fuerūt qđ fuerūt? Nimirū aūt rem iſtaʒ ge-
ſtam cōmemorat: qm̄ victi ſunt ab allophi
lis tempe Heli ſacerdotis: ⁊ arca domini
capta eſt: ⁊ magna ſtrage vaſtati ſūt. Hoc
ē quod dicit. Et reppulit tabernacu
lū ſylo: tabernaculū ſuū vbi habi-
tauit in hoīb⁹. Eleganter expoſuit qua
re reppulerit tabernaculū ſuuʒ cū ait: Ubi
habitauit in hominibus. Cum ḡ digni non
eſſent in q̄bus habitaret: cur nō repelleret
tabernaculū quod vtiq̄ʒ ꝓpter ſe nō inſti-
tuerat: ſed ꝓpter ip̄os quos iam iudicabit
indignos in q̄bus habitaret. Et tra-
didit in captiuitatē v̄tutē eoꝝ: ⁊
pulchritudinē eoꝝ ī man⁹ inimici.
Ipſam arcam vn̄ ſibi videbant̄ inuicti: et
vnde ſibi plaudebāt v̄tutem ⁊ pulchritu-
dinem eoꝝ dicit: Deniq̄ʒ ⁊ poſtea male vi
uentes: ⁊ de templo domini gloriantes ter
ret ꝑ ꝓphetam dicēs. Uidete quid feci ſy-
lo: vbi erat tabernaculū meum. Et cō
cluſit in gladio populū ſuū: ⁊ here
ditate ſuā ſpreuit. Iuuenes eoꝝ
comedit ignis: Id eſt ira. Et v̄gineſ
eoꝝ non ſunt lamētate. Quia neq̄ʒ
hoc vacabat in hoſtili metu. Sacerdo
tes eoꝝ in gladio ceciderunt: ⁊ vi-
due eoꝝ nō plorabant. Ceciderunt
enim in gladio filij Heli: quorū vnius vx-
oꝛ viduata: ⁊ mox in partu mortua: ꝓpter
eandem ꝑturbationem plāgere nō potuit Alia lra †Et
onere funeris. †Excitatus eſt tanq̄ʒ
dormiēs dn̄s. Uidetur enim dormire:
quando populum ſuum dat in man⁹ eoꝝ
quos odit: vbi eis dicitur: vbi eſt de⁹ tu⁹?

Excitatus eſt ergo tanq̄ dormiēs dominꝰ.
Tanq̄ potens crapulatus a vino.
Nullus hoc de deo dicere auderet: niſi ſpi-
ritus eiꝰ. Dixit enī: ſicut videt̄ impijs inſul
tantibꝰ: ꝙ velut ebrius diu dormitat qñ nō
tam cito: q̄ putant homibꝰ ſubuenit. Et
pcuſſit inimicos ſuos ī poſteriora:
Illos vtiq̄ qui gaudebāt ꝙ arcam eiꝰ ca-
ptiuare potuerūt. Percuſſi enī ſunt in ſedi
bus ſuis: qḋ eius pene ſignū mihi videtur
qua quiſq̄ cruciabit̄ ſi in poſteriora reſpe-
xerit: que ſicut apoſtolꝰ eſtimare debet vt
ſtercora. Qui ſic ſuſcipiūt teſtamentū dei:
vt veteri vanitate nō ſe exuant: ſimiles ho
ſtibus ppl̄i eius: qui arcā teſtamēti captiua
tā iuxta ſua idola poſuerūt: ⁊ illa quidē ve
tera etiā illis nolentibus cadunt: q2 omnis
caro fenū: ⁊ claritas homis vt flos feni. Fe
nū aruit: flos decidit: arca dñi manet ieter-
nū: ſecretum ſcȝ teſtamenti regnum celorū
vbi eſt eternū verbū dei. Sed illi qui poſte
riora dilexerūt: ex ipis iuſtiſſime cruciabū-
tur. Opprobriū ſempiternū dedit
illis. Et repulit tabernaculum
Ioſeph: ⁊ tribu †effrem nō elegit.
Et elegit tribum Iuda: Nō dixit
repulit tabernaculū Ruben: qui fuit pri-
mogenitus Iacob: nec eos qui ſequūtur ⁊
Iudā naſcendo precedūt: vt illis repulſis
⁊ nō electis: tribus iuda eligeretur. Pote-
rat eni merito dici illos repulſos: quia ⁊ in
benedictione Iacob qua filios ſuos bene
dixit peccata eorū cōmemorans grauiter
deteſtātur: q̄uis in eis tribus leui ſacerdo
talis tribus eſſe meruit vnde etiā Moyſes
fuit. Nec dixit repulit tabnaculū Benia-
min vl̄ tribū Beniamī nō elegit: ex q̄ rex eē
iā ceperat: nā inde electꝰ fuerat Saul. Vñ
ex ipſa vicinitate tēporis: qñ ille repulſus
eſt: atq̄ reprobatus: ⁊ Dauid electꝰ cōue-
niēter poſſet hoc dici: nec tamē dictū eſt: ſȝ
eos potiſſimū nominauit: qui clarioribus
meritis videbātur excellere. Naȝ Ioſeph
pauit ī egypto patrē ⁊ fratres ſuos: ⁊ impie
venditus: merito pietatis: caſtitatis: ſapiē
tie: iuſtiſſime ſublimatus eſt: ⁊ Effrem ma-
iori fratri aui ſui Iacob benedictiōe prela-
tus eſt: et tamē deus repulit tabernaculū
Ioſeph ⁊ tribū Effrem nō elegit. Vbi per
hec preclari meriti nomina: quid aliud: q̄
vniuerſū populū illū vetuſta cupiditate a
dño terrena premia requirētē: repulſū ⁊ re
probatū intelligimꝰ. Electā aūt tribum Iu
da: nō ꝓ meritis ipiꝰ Iude. Longe quippe

maiora ſunt merita Ioſeph: ſed ꝑ tribū Iu
da: qm̄ inde extitit chriſtus ſm carnem no
uum populū chriſti illi populo veteri pla-
tum ſcriptura teſtat̄: Aperiente domino in
parabolis os ſuū. Iaȝ vide etiā qḋ ſequit̄.
Montē ſyon quem dilexit. Eccleſiā
chriſti melius intelligimꝰ: nō ꝓpter pñtis
temporis beneficia carnalia deū colenteȝ:
ſed futura et eterna p̄mia oculis fidei lon-
ſpeculantē. Nam ⁊ ſyon ſpeculatio interp̄-
tat̄. Deniq̄ ſequit̄. Et edificauit ſicū
†vnicorniorꝝ ſanctificatōeȝ ſuā: Vel
ſic quidā interp̄tes vbū nouū fecerūt. Sā
ctificiū ſuū. Vnicornij recte intelligunt̄:
quorū firma ſpes ī vnū illud erigit̄: de quo
dicit alius pſalmꝰ. Vnā petij a dño hāc re
quirā. Sanctificiū vo dei eſt ſm apl̄m Pe
trū: itellecta plebs ſancta ⁊ regale ſacerdo-
tiū. Qḋ vo ſequit̄. In terra quā fun-
dauit †ineternū. Quod habet greci co
dices εισ Ιον αιωνα: vtrū in eternū an in
ſeculū dicat̄: a nobis in latinorꝝ interpretū
poteſtate eſt: quoniā vtrūq̄ ſignificat: et iō
in latinis codicibus illud ī alijs: in alijs il-
lud inuenit̄. Habent aliqui etiā pluraliter:
id eſt in ſecula: qḋ in grecis quos habuimꝰ
nō inuenimus. Quis vo fidelium dubitet
eccleſiā etiā in alijs abeūtibꝰ: alijs veniēti-
bus ex hac vita mortaliter tranſit: tñ ineter
num eſſe fundataȝ: Et elegit Dauid
ſeruū ſuū: Tribū ergo Iuda ꝓpter Da-
uid: Dauid aūt ꝓpter chriſtū. Tribū igit̄
Iuda ꝓpter chriſtū: quo tranſeūte clama-
uerunt ceci: Miſerere nobis fili Dauid: et
ꝯtinuo miſericordia eius lumē receperūt:
quia verum erat quod clamauerunt. Hoc
igit̄ non trāſeunter dicit: ſed attente cōmē-
dat apoſtolꝰ ſcribens ad Timotheū. Me-
mor eſto chriſtū Ieſum reſurrexiſſe a mor-
tuis ex ſemine Dauid ſm euangeliū meū:
in quo laboro vſq̄ ad vincula tanq̄ male
faciens: ſed ſermo dei non eſt alligatꝰ. Ipe
itaq̄ ſaluator ſm carnem factus ex ſemine
Dauid: figurat̄ in hoc loco nomine Da-
uid: Apiente domino in parabolis os ſuū.
Nec moueat quod cū dixiſſet: Elegit Da-
uid: quo nomine chriſtū ſignificauit: addi-
dit ſeruū ſuum: nō filium ſuum. Immo vo
hinc agnoſcamus: non patri coeternā vni
geniti ſubſtantiā: ſed formaȝ ſerui ſuſceptā
ex ſemine Dauid. Et ſuſtulit eū de gre
gibus ouium: ⁊ de poſtfetantes ac
cepit eum. Paſcere Iacob ſeruū
ſuum: ⁊ iſrael hereditatē ſuam. Ille

quidem Dauid ex cuius ſemine caro chri-
ſti eſt: ab officio paſtorali pecorum ad ho-
minũ regnum tranſlatus eſt. Noſter autẽ
Dauid ipſe Ieſus ab hominibus ad ho-
mines a iudeis ad gentes: tamẽ ſm para-
bolã ab ouib⁹ ad oues allatus atqꝫ tranſla
tus eſt. Non ſunt enim modo in terra illa
eccleſie Iudee in chriſto: que fuerunt cir-
cũciſorum recenti paſſione: ⁊ reſurrectõne
domini noſtri: de quibus dicit apoſtolus:
Eram autẽ ignotus facie eccleſijs Iudee
que ſunt ĩ chriſto: tm̃ aũt audiebant: quia
is qui aliquãdo nos ꝑſequebatur. nũc euã
gelizat fidem quã aliquãdo vaſtabat: et in
me magnificabant dominũ. Iam hinc ille
eccleſie tranſiernut populorum circũciſo-
rum: ac per hoc in Iudea que modo in ter-
ra eſt: nõ eſt modo chriſtus: ablatus ẽ inde
nunc gentium greges paſcit. Hanc de poſt
fetantes iude acceptus ẽ. Ille quippe pri-
ores fuernut tales. De qualibus dicitur
in cantico canticorũ: Uni eccleſie que cõ
ſtat ex multis: id eſt vni gregi cuius mẽbra
ſunt multi greges. De talib⁹ ergo ei dicit̃:
Dentes tui: id eſt per quos loqueris: vel ꝑ
quos in corpus tuum velut manducando
ceteros traijcis: hoc itaqꝫ ſignificãtes den-
tes tui: ſicut grex detonſarum aſcẽdẽtes de
lauachro: que omnes geminos creant ⁊ ſte
rilis non eſt in eis. Depoſuerũt enim tunc
velut vellera: onera ſeculi: quãdo ante pe-
des apoſtolorũ venditarũ rerum ſuarum
precia poſuerunt: aſcendẽtes de lauachro
illo: de quo eos admonet apoſtolus Pe-
trus: ſollicitos ꝙ chriſti ſanguinem fude-
rint: et dicit: Agite penitentiã ⁊ baptizetur
vnuſquiſqꝫ veſtrũ in nomine domini noſtri
Ieſu chriſti: ⁊ dimittent̃ vobis peccata ve
ſtra. Geminos autẽ creauerũt: opera ſcilꝫ
duorũ preceptoꝝ gemine caritatis: dilecti
onis dei: ⁊ dilectionis ꝓximi: vnde ſterilis
non erat in eis. De poſt has oues fetantes
Dauid noſter acceptus: nũc alios greges
paſcit in gentibus: ⁊ ipos Iacob ⁊ Iſrael.
Sic eñ dictum eſt: Paſcere Iacob ſeruũ
ſuum: ⁊ iſrael hereditatẽ ſuam. Non enim:
quia ex gentibus ſunt iſte oues: ideo ab il-
lo ſemine alienate ſunt: quod eſt Iacob et
Iſrael. Semẽ eſt enim Abrae: ſemen pro-
miſſionis: de quo et domin⁹ dixit: In Iſa-
ac vocat̃ tibi ſemẽ. Quod exponens apo-
ſtolus: Non inquit filij carnis: ſed filij pro
miſſionis deputant̃ in ſemine.. Ex gentib⁹
enim erant fideles quibus dicebat: Si aũt
vos chriſti: ergo Abrahe ſemẽ eſtis ⁊ ſm
repromiſſionẽ heredes. Quod vo ait: Iacob
ſeruum ſuũ: ⁊ iſrael hereditatẽ ſuam: more
ſuo ſcriptura repetiuit eandem ſententiã:
niſi forte quiſpiã ſic diſtinguere velit: vt hꝫ
tempore Iacob ſeruiat: tunc ſit autẽ eter-
na hereditas dei: quãdo videbit deum fa-
cie ad faciem: vnde iſrael nomen accepit.
¶ Et pauit eos: inquit: in innocẽtia
cordis ſui. Quid illo innocentius: qui
vllum peccatũ: non ſolum a quo vinceret̃:
ſed etiã quod vinceret non habebat. Et ĩ
intellectu manuũ ſuarum deduxit
eos. Uel ſicut aliqui codices habẽt: In
intellectibus manuũ ſuarum. Alius
putaret ita cõgruentius potuiſſe dici: In-
nocentia manuũ ⁊ intellectu cordis. Hic
autẽ qui magis ꝙ ali⁹ qd loqueret̃ ſciebat:
cordi maluit adiũgere innocentiã ⁊ mani-
bus intelligentiã. Illud ꝓpterea quãtum
exiſtimo: quia multi ſibi vident̃ innocẽtes:
qui non faciunt mala cum timent ne pati-
antur ſi fecerint: vellent autẽ facere ſi impu
ne potuiſſent. Tales videri poſſent habere
innocentiã manuũ: non tamẽ cordis. Et q̃
tãdem aut qualis eſt iſta innocentia: ſi cor-
dis non eſt: vbi homo factus eſt ad imagi-
nem dei. Quod vo ait: in intellectu vel in-
telligentia manuũ ſuarum deduxit eos: vi-
det̃ mihi eã dixiſſe ipſe intelligentiã quam
fecit in credentibus: ideo manuum ſuarũ.
Facere quippe ad manus ꝑtinet: ſed ſicut
poſſunt intelligi manus dei: qꝛ et chriſtus
ſic homo: vt etiã deus. Hoc certe ⁊ ille Da
uid de cuius eſt iſte ſemine facere nõ pote-
rat in populo: cui ſicut homo regnabat: ſed
ille hoc facit: cui recte anima fidelis dicere
poteſt: intelligẽ me facito: ⁊ ꝑſcrutabor le-
gem tuã. Proinde ne ab illo erremus: dũ
de noſtra velut ex nobis ſit intelligentia: fi-
dimus eius manib⁹ nos credendo ſubda-
mus. Ipe in nobis eam faciat: vt intelligẽ-
tia manuũ ſuarũ nos deducat: erutos ab
errore eoqꝫ ꝑducat vbi iam non poſſumus
errare. Hic eſt fructus populi dei: attendẽ
tis legem dei: ⁊ inclinãtis aurẽ ſuã in verba
oris eius: vt dirigat in eo cor ſuũ: ⁊ ſit cum
illo creditus ſpũs ei⁹: ne imutet̃ in genera-
tionẽ prauã et amaricantẽ: ſed his omnib⁹
ſibi annũciatis: nõ ſolũ ad p̃ſentẽ vitã: ve-
rũetiã ad eternã: nec tm̃ ad recipienda bo-
norũ operũ p̃mia: ſed etiã in ipa bona opa
facienda ponat in deo ſpem ſuã.

¶ Explicit Tractatus de pſ. LXXVII.